

**IV Premi CEPAC per a treballs de fi de grau o de fi de postgrau de tema casteller
(2020)**

Accèssit

**APROXIMACIÓ A LA REGULACIÓ
ADMINISTRATIVA DEL MÓN CASTELLER:
DE LA SUBVENCIO AL CONTRACTE**

AUTORA: LAURA RUIZ FLORIA

TREBALL FINAL DE GRAU - DRET

Doble Grau en Administració i Direcció d'Empreses i Dret

TUTORA: ROSER MARTÍNEZ QUIRANTE

20 de MAIG de 2020

RESUM

El present treball és una aproximació a una qüestió poc estudiada, sobre la qual no existeix documentació ordenada, i que fa referència a la relació de les colles castelleres amb l'Administració pública en el marc de la prestació de serveis. Concretament, s'analitza les diferents tipologies de procediment existents en l'actualitat per les quals les colles accedeixen a recursos públics. L'estudi abasta tres nivells administratius: local, supramunicipal i autonòmic; així com els ens públics de mitjans audiovisuals. També s'inclou una anàlisi comparativa de dos models municipals diferents en la prestació d'ajuts, Tarragona i Barcelona.

AGRAÏMENTS

*A tu, mama, per ser el suport incansable dia rere dia
i ensenyar-me'n tant.*

A tu, papa, per no deixar que m'enfonsi mai.

I a la Irene, sempre disposada a ajudar.

A la meva tutora, Roser, per motivar-me a escollir un tema que m'omplís.

*A la Inés Solé, per inspirar-me, guiar-me i acompanyar-me,
moltes gràcies.*

Gràcies a tots els que heu fet possible aquest resultat.

TAULA DE CONTINGUTS

1.	Introducció.....	8
2.	Marc comú.....	10
2.1.	Les colles castelleres.....	10
2.1.1.	Conceptes bàsics.....	10
2.1.2.	Context històric	11
2.1.3.	Tipologia.....	11
2.1.4.	Valor social.....	11
2.2.	Organització i funcionament de les colles castelleres.....	13
2.2.1.	Marc normatiu	14
2.2.2.	Estructura de les colles	16
2.2.3.	Obligacions fiscals i comptables	17
2.3.	La Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya.....	18
2.3.1.	Marc normatiu	18
2.3.2.	Relació amb les colles	20
2.3.3.	Ingressos per part de l'Administració pública.....	21
3.	Relacions administratives.....	23
3.1.	Administració local.....	23
3.1.1.	Ús de domini públic.....	23
3.1.2.	Contractació.....	25
3.1.3.	Aspectes organitzatius i altres	31
3.1.4.	Ajuts municipals a la CCCC.....	33
3.2.	Altres administracions: supramunicipal i autonòmica.....	33
3.2.1.	Diputacions.....	33
3.2.2.	Generalitat de Catalunya	35
3.3.	Entitats públiques televisives.....	36

3.3.1.	Drets de retransmissions televisives	36
3.3.2.	Cessió de drets	38
3.3.3.	Organismes públics intervinents en les retransmissions televisives.....	38
4.	Anàlisi de dos models de relació amb l'Administració local	40
4.1.	Tarragona	40
4.1.1.	El Consell Municipal de Castells de Tarragona	40
4.1.2.	Aportacions anuals i adjudicacions directes	41
4.1.3.	Ajuntament de Tarragona i el Concurs de Castells	44
4.2.	Barcelona	45
4.2.1.	Institut de Cultura de Barcelona	45
4.2.2.	La Coordinadora de Colles Castelleres de la Ciutat de Barcelona i el conveni de col·laboració.....	46
4.2.3.	Contractació menor.....	49
4.3.	Comparativa.....	49
5.	Conclusions	52
6.	Fonts consultades.....	55
6.1.	Bibliografia	55
6.2.	Webgrafia.....	55
6.3.	Legislació.....	57
6.4.	Documents i informes	58
7.	Annexos.....	61
7.1.	Annex I. – Entrevista a la directora de la CCCC	61
7.2.	Annex II. – Acord de concessió i desestimació de subvencions per a activitats culturals i d'interès ciutadà de la Diputació de Tarragona (2018)	64
7.3.	Annex III. – Acord de subvenció nominativa per la participació en els Jocs Mediterranis (2018).....	68

LLISTAT D'IL·LUSTRACIONS I TAULES

Il·lustració 1: Mapa colles castelleres Catalunya.....	12
Il·lustració 2: Logotip de la candidatura UNESCO 2010	13
Il·lustració 3: Barem per castells carregats i descarregats per al pagament de l'activitat castellera a la ciutat de Tarragona	43
Taula 1: Ingressos públics CCCC (2018-2017).....	22
Taula 2: Ingressos públics CCCC (2016-2015).....	22

ABREVIATURES

BOE	Butlletí Oficial de l'Estat
CCCB	Coordinadora de Colles Castelleres de la Ciutat de Barcelona
CCCC	Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya
CCMA	Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals
DOGC	Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya
DOUE	Diari Oficial de la Unió Europea
LCSP	Llei de contractes del sector públic
LGS	Llei general de subvencions
LMRLC	Llei municipal i de règim local de Catalunya
RCMCT	Reglament del Consell Municipal de Castells de Tarragona
ROM	Reglament Orgànic Municipal
TVC	Televisió Pública de Catalunya
UNESCO	Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (<i>United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization</i>)
XAL	Xarxa Audiovisual Local

1. INTRODUCCIÓ

Com a castellera en actiu des de fa dos anys i amb l'administració pública com a tema 'comú' per casa, neix la motivació per estudiar com aquests dos mons s'interrelacionen entre si.

Els castells són una de les tradicions culturals més importants i esteses del nostre país. Londres, Hangzhou o Mont-real són exemples de la internacionalitat d'aquesta activitat amb una colla castellera cadascuna. A Catalunya, aquestes agrupacions superen el centenar i, si alguna cosa tenen en comú totes elles més enllà de fer construccions humanes, és la seva constitució com a entitats sense ànim de lucre.

Això implica que els seus membres no en formen part per treure'n algun tipus de benefici o guany econòmic, sinó que ho fan de manera altruista, com una activitat en què tinguin cabuda tots i totes, i com una manera de viure.

Ara bé, tota associació necessita sosteniment econòmic. Si bé és cert que les colles difereixen en dimensions, ja que hi ha colles amb una mitjana de cinquanta associats mentre que, en altres, superen els centenars, totes elles requereixen recursos suficients per poder mantenir-se i, fins i tot, créixer.

En el món casteller, els associats no acostumen a pagar més que una simbòlica quota d'entrada i és, en la majoria de casos, l'Administració pública la principal font de finançament.

En aquest punt, però, ens preguntem: tenen totes les colles accés als mateixos recursos públics?, influeix en quin municipi estiguin constituïdes?, es potencia des dels diferents nivells de l'Administració el fet casteller? Aquestes i altres preguntes semblants han conduït l'estudi presentat a continuació.

Per tot l'anterior, l'objectiu d'aquest treball és establir una aproximació al marc de relació contractual i administrativa entre les colles castelleres del territori català i les administracions i altres entitats de dret públic, amb la finalitat de recollir i unificar un àmbit fins ara poc documentat.

Concretament, s'ha treballat a partir de tres blocs. En primer lloc, s'ha establert un marc comú des del qual treballen totes les colles castelleres, incloent-hi el concepte i context històric, l'estructura comuna d'organització i funcionament, així com una síntesi de

l'entitat que les agrupa a gairebé totes, la CCCC. Per altra banda, s'ha estudiat la tipologia i grau de relacions, concretament de caràcter pecuniari, que tenen les colles castelleres amb l'Administració local, supramunicipal i autonòmica i amb les entitats públiques televisives. I, en l'últim bloc, s'ha fet una anàlisi comparativa més exhaustiva sobre dos models de relació entre les colles i els seus ajuntaments a Tarragona i Barcelona.

És important ressaltar que s'han escollit aquestes ciutats perquè ambdues compten amb quatre colles o més al mateix municipi, però els seus models de gestió de l'activitat castellera són, sorprenentment, força diferents.

2. MARC COMÚ

2.1. LES COLLES CASTELLERES

2.1.1. *Conceptes bàsics*

Declarats Patrimoni Immaterial de la UNESCO¹ el novembre de 2010, els **castells** es defineixen com “construccions humanes formades per diferents pisos i amb una estructura mínimament pensada i ordenada”².

Així mateix, als col·lectius organitzats de persones que s’apleguen amb l’objectiu comú de fer castells³ se’ls anomena **colles castelleres** i, alhora, els seus components reben el nom de **castellers**.

Les colles castelleres se solen identificar amb una població, tot i que també es dona el cas de convivència de diferents colles dins el mateix municipi o colles que engloben més d’una localitat dins d’un territori determinat.

Cal assenyalar que hi ha diversos tipus de colles en relació amb la seva mida. Així, el nombre de castellers que formen part de cadascuna d’aquestes varia molt, des de colles que apleguen més de 200 castellers (que acudeixin regularment a assaig) fins a colles que amb prou feines passen el llindar dels 50.

Alhora, les colles castelleres es poden classificar en funció del nivell de castells que realitzen. En concret, la condició que té cada colla s’adquireix descarregant dos castells de cada categoria en tres temporades. Així, hi ha “colles de 10, de 9, de 8, de 7, i de 6”⁴.

Per últim, i per la millor entesa d’aquest treball, és útil referenciar les anomenades **diades castelleres** com aquelles actuacions en què les colles realitzen els castells. Pot donar-se la concurrència de més d’una colla en una mateixa diada.

¹ Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura

² BROTONS, Xavier, Castells i castellers: guia completa del món casteller. Barcelona: Lynx Edicions, 1995, p.15.

³ BROTONS, Castells i castellers, cit., p. 121.

⁴ TERRAZA, Santi, “Les colles de 10 assoleixen categoria pròpia”, *Revista Castells* (2017), a: <http://revistacastells.cat/2017/03/les-colles-de-10-assoleixen-categoria-propia/> [visitat el 18.03.2020]

2.1.2. Context històric

No existeix actualment, ni hi ha hagut mai, una teoria consensuada sobre l'origen del fet casteller entre els experts d'aquesta tradició. Ara bé, l'explicació que ha quedat suficientment provada és aquella que situa les muixerangues valencianes de finals del segle XVII, i la seva evolució en ball de valencians, com l'antecedent als castells que coneixem avui en dia⁵

El 1791 és l'any que marca l'aparició de la primera colla de castellers com les coneixem avui en dia, diferenciada del ball de valencians, de la qual es té notícia: els *Noys de Castells* a Valls⁶.

A partir d'aquí, l'activitat castellera ha experimentat diverses transformacions, passant per temps de prohibicions i èpoques d'or, cicles de decadència i renaixença i períodes d'expansió i internacionalització, fins a arribar a la singularitat d'aquesta activitat que avui en dia tenim, molts dels catalans, tan integrada en les nostres vides.

2.1.3. Tipologia

En l'actualitat podem dividir els tipus de colles castelleres en tres grups:

- i. Colles convencionals**
- ii. Colles universitàries:** són aquelles integrades en exclusiva per membres de la comunitat universitària (estudiants, professors, treballadors) de diverses universitats del territori.⁷
- iii. Colles internacionals:** parlem de colles internacionals per fer referència a aquelles colles castelleres formades fora de Catalunya, les Illes o la Catalunya del Nord.

2.1.4. Valor social

Hem definit els castells com una activitat en què homes i dones pugen els uns damunt dels altres per donar lloc a una construcció humana de característiques prèviament

⁵ BOFARULL, Joan, Creacions *versus* evolucionisme, a: BROTONS NAVARRO, Xavier et al, *Enciclopèdia castellera (vol. I)*, Valls: Cossetània Edicions, 2017, p. 18-20.

⁶ CERVELLÓ, Alexandre, Valls, bressol dels castells: els primers anys del segle XIX, a: BROTONS NAVARRO, Xavier et al, *Enciclopèdia castellera (vol. I)*, Valls: Cossetània Edicions, 2017, p. 36.

⁷ XICS DE GRANOLLERS, Què són les colles universitàries?, *El pati digital* (2011), a: <https://www.xics.cat/que-son-les-colles-universitaries/> [visitat el 25.03.2020]

determinades. Ara bé, el fet casteller crea col·lectius que van més enllà d'únicament assolir aquesta fita.

Constitueixen un símbol d'identitat per a tots aquells que hi pertanyen i suposen 'espais de convivència i comunicació plural i intergeneracional' en què tothom té cabuda.⁸

Sobretot en aquells territoris considerats zona tradicional de l'activitat castellera (poblacions referenciades en color verd a la II·lustració I), les colles són un eix vertebral en la vida social de molts dels seus membres. Així mateix, castellers i públic formen un tot inseparable en les seves escenificacions.

Diferent és en aquelles poblacions de l'anomenada zona no tradicional (poblacions referenciades en color vermell a la II·lustració I), en què els castells s'associen en gran proporció únicament a la vida festiva i no tenen tanta visibilitat en la vida local.⁹

II·lustració 1: Mapa colles castelleres Catalunya

Font: CARBONELL, Manel, "Les noves colles completen el mapa de Catalunya", *Revista Castells* (2018)

⁸ Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya, Assemblea General (2012). *Els valors socials del fet casteller*.

⁹ J. PUJADES, Joan, El món casteller i la seva rellevància als inicis del segle XXI, a: BALART, Lluís et al, *Els castellers de Tarragona: imatges i testimonis*, Valls: Cossetània Edicions, 2008, p. 14.

Ara bé, totes les colles, pertanyent a la zona tradicional i a la no tradicional, defensen tot un ventall de valors (treball en equip, compromís, superació, col·lectivitat, etc.) que, junt amb la identitat cultural i tradició, han dut el fet casteller a ser declarat Patrimoni Cultural Immaterial de la UNESCO¹⁰.

En definitiva, el treball d'anys i anys de les colles castelleres, més enllà de la pràctica purament tècnica, ha constituït una de les majors manifestacions de cultura del nostre país i el seu conseqüent reconeixement internacional.

Il·lustració 2: Logotip Candidatura UNESCO 2010

Font: Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya, "El Logo", *Castells Patrimoni de la Humanitat*

2.2. ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT DE LES COLLES CASTELLERES

El fet casteller descansa sobre tot un ventall de persones que coordinen els seus esforços per materialitzar aquestes construccions tan característiques¹¹. Així doncs, ho fan de manera voluntària, desinteressada i sota la persecució d'un mateix objectiu.

La Fundació Universitat Rovira i Virgili¹², per encàrrec de la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya, l'any 2012 va realitzar i presentar un estudi sobre la gestió i organització de les colles castelleres en el qual va determinar quatre tipus de colles castelleres en funció de la seva forma jurídica:¹³

¹⁰ Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya. (2012). "*Els valors Socials*", cit.

¹¹ Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya. (2012). "*Els valors socials*", cit.

¹² "Entitat creada per la Universitat Rovira i Virgili per promoure la relació entre la universitat i la societat, amb la finalitat d'identificar i satisfer les necessitats de l'entorn socioeconòmic mitjançant la transferència de coneixements, la formació permanent i la innovació.", a: <http://www.fundacio.urv.cat/ca/fundacio/>

¹³ GENÉ, Jaume et al, (2012). Diagnòstic de les formes de gestió i organització de les colles castelleres de Catalunya. Fundació URV.

1. Associacions sense ànim de lucre
2. Associacions sense ànim de lucre d'interès cultural
3. Associacions declarades d'utilitat pública
4. Associacions que no tenen entitat jurídica pròpia i treballen a través d'una altra entitat

2.2.1. Marc normatiu

Les colles castelleres, doncs, com a regla general es constitueixen com a associacions i actuen, en conseqüència, com a persones jurídiques. Altrament, són associacions en què s'exclou l'ànim de lucre. Respecte al present treball, el marc normatiu de referència és el relatiu a les colles del Principat, sense entrar en les que puguin desenvolupar la seva activitat en altres punts geogràfics com les Illes Balears, Occitània o en altres països de l'estranger.

Les entitats catalanes tenen reconeixement constitucional en l'article 22 de la norma suprema i la seva activitat a Catalunya queda regulada d'acord amb la **Llei orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del dret d'associació** i la **Llei 4/2008, de 24 d'abril, del llibre tercer del Codi civil de Catalunya relatiu a les persones jurídiques**.

Alhora, aquestes agrupacions queden reglades internament pels seus **estatuts**.

2.2.1.1. Llei Orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del dret d'associació

La Llei Orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del dret d'associació¹⁴ (en endavant, Llei d'associacions) desenvolupa el règim general del dret fonamental d'associació recollit en l'article 22 de la Constitució espanyola. En particular, limita el seu abast a les associacions que no tenen ànim lucratiu.

Cal esmentar que les colles castelleres no tenen un règim associatiu específic ni es poden incloure en les legislacions específiques previstes en la Llei, per tant, únicament es regeixen per aquesta legislació de caràcter general.

Es destaquen les següents consideracions:

¹⁴ Llei Orgànica 1/2002, de 9 de desembre, reguladora del dret d'associació, BOE, núm. 73, de 26 de març (2002)

- Com s'estableix en l'article 2.2 de la Llei d'associacions, el dret fonamental que aquí es regula comprèn també la llibertat associativa. Conseqüentment, la creació de les colles castelleres com a associacions o l'adheriment com a associat de qualsevol persona que en vulgui formar part, es podrà fer sense autorització prèvia, sempre que es tingui capacitat segons les condicions de l'article 3 de la mateixa llei.
- Per altra banda, i amb motiu de l'objectiu d'aquest treball, cal fer esment específic a l'article 4 de la llei respecte les relacions amb l'Administració. En concret, són destacables tant l'apartat 1 d'aquest, que estableix el deure dels poders públics a fomentar la constitució i desenvolupament de tota aquella associació l'activitat de la qual sigui d'interès general, com l'apartat 3 del mateix article, que especifica el necessari compliment de les corresponents condicions per part de les associacions per rebre ajuts o subvencions públiques.
- Quant a la constitució de l'associació, per formar una colla castellera sota aquesta denominació legal, el mínim de persones, físiques o jurídiques, necessàries són tres i s'ha de formalitzar mitjançant una Acta Fundacional (que inclogui l'aprovació dels Estatuts), document amb el qual, sigui públic o privat, l'associació adquireix personalitat jurídica. Per tant, no és necessari, com s'ha recalcat anteriorment, que s'inscrigui en el registre per a tals efectes (art. 5 Llei d'associacions).
- La inscripció registral és només a efectes de publicitat davant tercers. Ara bé, suposa un mecanisme de garantia tant per als propis membres com per a tots aquells amb qui es relaciona l'associació (art. 10 Llei d'Associacions). Tant és així, que l'apartat 4 de l'article 10 de la Llei d'associacions estableix que els promotors d'aquelles que no estiguin inscrites en el registre corresponent hauran de respondre, "sense perjudici de la responsabilitat de la mateixa associació", solidària i personalment davant tercers per les obligacions concretes.
- S'estableix explícitament que el caràcter que regirà l'organització interna i el funcionament serà democràtic (art. 2.5 Llei d'associacions) i que l'òrgan suprem serà l'Assemblea General, que s'ha de reunir com a mínim un cop a l'any (art. 11.3 Llei d'associacions).

- També es possibilita en la Llei que els òrgans de govern rebin una retribució per càrrec, si així ho estableixen els Estatuts (art. 11.5 Llei d'associacions). Ara bé, no és una pràctica estesa en el món casteller.

En relació amb tot l'anterior, cal destacar que en l'actualitat hi ha tres colles castelleres declarades d'utilitat pública – parlem dels Castellers de Sant Cugat, els Castellers de Barcelona i els Minyons de Terrassa¹⁵.

2.2.1.2. *Estatuts*

El contingut mínim dels Estatuts el trobem recollit en l'article 7 de la Llei d'associacions.

La majoria de colles segueixen el Model d'Estatuts que la Generalitat de Catalunya posa a l'abast de tothom¹⁶.

2.2.2. *Estructura de les colles*

L'estructura interna de les colles respon a l'esquema bàsic de qualsevol associació sense ànim de lucre.

L'esglaó més alt d'aquestes agrupacions és la **junta directiva**. Aquesta està formada, normalment, per una presidència, una secretaria, una tresoreria, diverses vocalies i el cap de colla, i es renova cada cert període de temps en funció del que estableixin els estatuts (cada mandat té una duració d'un any, com a mínim). Ara bé, aquesta junta directiva, alhora, es divideix en dues més per facilitar el treball: la junta administrativa i la junta tècnica.

La **junta administrativa** és la responsable de la colla com a associació, és a dir, tracta la representació de la colla i les qüestions administratives¹⁷. Inclou tots els òrgans de la junta directiva amb l'excepció del cap de colla, és a dir, president i vicepresident, secretari, tresorer i una sèrie de vocalies.

La **junta tècnica** o *la tècnica*, com sol anomenar-se de manera col·loquial, l'encapçala el cap de colla i s'encarrega de la direcció i coordinació de tot un equip, anomenat per

¹⁵ Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, "Associacions declarades d'utilitat pública", a: http://justicia.gencat.cat/ca/ambits/dret_i_entitats_juridiques/associacions/associacions_utilitat_publica/ [visitat el 25.03.2020]

¹⁶ Disponible a <http://justicia.gencat.cat/ca/serveis/formularis/associacions/>

¹⁷ BROTONS, **Castells i castellers**, cit., p. 134.

ell mateix, que té com a objectiu programar i planificar la temporada, dirigir els assajos i les actuacions de la colla i decidir “l’alineació” de cada castell, entre altres funcions. El cap de colla és el màxim responsable i, doncs, qui té l’última paraula en els assumptes tècnics. Ara bé, com hem dit, s’acompanya d’un equip en què delega diferents tasques, i que està format per diferents àrees: equip de pinyes, equip de tronc, equip de canalla, etc.¹⁸

Les eleccions a membres de la junta es decideixen en assemblea general ordinària a través d’una votació i permeten que qualsevol casteller es pugui presentar candidat als diferents òrgans¹⁹. En aquesta votació, el requisit mínim és haver superat la majoria d’edat, però, a partir d’aquí, cada colla pot establir en els estatuts altres requisits (com, per exemple, un mínim de temps o d’assajos completats) per poder tenir dret a vot.

Tot l’anterior, doncs, respon a una estructura bàsica que s’acostuma a donar en el món casteller, però cada colla té les seves particularitats. Ara bé, el que tenen en comú totes elles és el caràcter democràtic, complint així l’establert en l’article 2.5 de la Llei d’associacions.

2.2.3. Obligacions fiscals i comptables

Les obligacions comptables i fiscals tenen especial caràcter quan es tracta de colles amb la consideració d’associació d’utilitat pública. És a dir, les colles que hagin estat reconegudes com a tals podran tenir accés al règim establert a la **Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense fins lucratiu i dels incentius fiscals al mecenatge i el desenvolupament reglamentari** aprovat pel Reial d

ecret 1270/2003, de 10 d’octubre, que la desenvolupa²⁰. Es tracta d’un règim d’exempcions i bonificacions de caràcter fiscal, considerat ‘privilegiat’, al qual es poden adherir si compleixen tots els requisits establerts en l’article 3 de la mateixa llei.

Totes les colles que, per contra, no hagin estat declarades d’utilitat pública queden sotmeses a les normes tributàries generals que regulin cada impost, i alhora han de complir amb l’establert a l’article 14 de la Llei d’associacions, que determina

¹⁸ BROTONS, **Castells i castellers**, cit., p. 135.

¹⁹ BROTONS, **Castells i castellers**, cit., p. 137.

²⁰ Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge, BOE, núm. 307, de 24 de desembre (2002)

l'obligatorietat de portar una comptabilitat que permeti extreure'n informació sobre la imatge fidel del patrimoni, el resultat i situació financera, les activitats realitzades o l'inventari dels seus béns.

Aquestes obligacions comptables estan alhora regulades en el Codi civil de Catalunya, article 313.1, i pel Decret 259/2008, de 23 de desembre, pel qual s'aprova el Pla de comptabilitat de les fundacions i les associacions catalanes.

2.3. LA COORDINADORA DE COLLES CASTELLERES DE CATALUNYA

La Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya (CCCC en endavant) és l'entitat que agrupa la majoria de colles castelleres que existeixen avui en dia. Es va crear el 1989 i el seu objectiu va dirigit a “vetllar pels interessos comuns de les colles castelleres, fomentar el món casteller i, sobretot, fer que els riscos inherents a l'activitat que duen a terme quedin garantits sota la cobertura d'unes pòlisses adequades”²¹.

Finalitzat el 2019, la Coordinadora la formen un total de 102 colles, entre les quals se n'inclouen 82 de convencionals, 8 en formació i 12 d'universitàries, amb l'excepció de la colla universitària Marracos de la Universitat de Lleida, que en resta al marge. Les colles internacionals no estan adherides a la CCCC.

2.3.1. Marc normatiu

La CCCC és una entitat constituïda, tal com el seu nom estableix, com a coordinadora.

Les seves activitats, doncs, queden regulades per la **Llei 4/2008, de 24 d'abril, del llibre tercer del Codi civil de Catalunya, relatiu a les persones jurídiques**, la **Llei orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del dret d'associació**²², i els seus **estatuts**²³.

²¹ Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya, “Què és la CCCC”, *Qui som* a: <http://www.cccc.cat/qui-som> [visitat el 29.03.2020]

²² Llei 4/2008, de 24 d'abril, del llibre tercer del Codi civil de Catalunya, relatiu a les persones jurídiques, DOGC, núm. 5123, de 02 de maig (2008)

²³ Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya (2016), *Estatuts de la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya*, Valls

2.3.1.1. *Estatuts*

Els estatuts de la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya, avui en dia vigents, es van aprovar el 30 de gener de 2010, i es van modificar per últim cop el 18 de març de 2016.

En el capítol II d'aquests es fa referència als associats de la CCCC i als drets i a les obligacions que els són atribuïts. Així, a l'article 4 s'estableix que "pot ser associada de la CCCC tota colla castellera que estigui constituïda legalment i tingui personalitat jurídica" (art. 4.1 Estatuts CCCC) alhora que, com manifesta l'article 5, les colles universitàries que satisfacin algun dels dos requisits exposats en el mateix text: "a) estar constituïda legalment i tenir personalitat jurídica, b) figurar vinculades a una Universitat pública o privada, reconeixent-les aquesta com una colla castellera vinculada a la mateixa Universitat" (art. 4.2 Estatuts CCCC). Aquelles que facin la petició d'acord al compliment d'aquest últim requisit, hauran de demanar el permís corresponent a la Universitat (art. 4.6 Estatuts CCCC).

Convé recalcar que, per tenir la consideració d'associat, s'ha de fer una prèvia sol·licitud per escrit a la Junta Directiva de la Coordinadora, òrgan que ha d'aprovar o denegar la petició deliberada en assemblea general (art. 4.4 Estatuts CCCC). Amb antelació, en alguns casos es permet la possibilitat de l'entrada com a colla en formació, sempre que es compleixin els requeriments aprovats per acord de la mateixa CCCC i en els quals no s'entra en detall en aquest treball.

Amb referència als drets de les colles associades, val la pena destacar el dret a veu i vot a l'Assemblea General, el dret a ser escollits i escollir els membres de la Junta Directiva, així com exercir la representació dels càrrecs corresponents, sol·licitar i rebre informació tant de l'administració i gestió com de les activitats de la CCCC i el dret a gaudir de la cobertura de les assegurances que es contracten per la coordinadora, entre altres (art. 5 Estatuts CCCC).

Alhora, les colles tenen una sèrie de deures que es recullen a l'article 6 d'aquests estatuts, dels quals podem subratllar la necessària "contribució al sosteniment econòmic de la CCCC amb el pagament de quotes i altres aportacions econòmiques fixades pels estatuts o aprovades d'acord amb aquests" i el deure de complir amb els acords i obligacions que deriven del mateix text i dels òrgans de la Coordinadora (art. 6 Estatuts CCCC).

Els capítols següents (III, IV i V) són els que regulen els òrgans de la CCCC. Concretament, l'Assemblea General com a òrgan sobirà, la Junta Directiva, com a administradora i representant, i els càrrecs de presidència, vicepresidència, tresoreria i secretaria com a membres d'aquesta junta, respectivament.

2.3.2. Relació amb les colles

L'actuació de la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya s'esbranca en diversos àmbits per poder cobrir totes les necessitats de vetlla del fet casteller. En concret, des de l'entitat treballen en cinc àmbits prioritaris: “seguretat i prevenció, comunicació, valors socials del fet casteller, prestigi social i capacitat d'entesa”.

Les colles castelleres paguen una quota de federació per formar part de la Coordinadora que varia en funció del seu nivell: colles universitàries, en formació o colles de 6; colles de 7; de 8; de 9; de 10. Cristina Sánchez, directora de l'entitat, explica a l'entrevista annexada en aquest treball (annex I) que aquesta aportació va destinada a tota una sèrie de serveis que inclouen “atenció, assessorament a molts nivells, direcció mèdica que inclou segones visites o opinions mèdiques, estudis de seguretat i prevenció, representativitat, gestió col·lectiva dels drets d'imatge i l'assegurança”.

Una de les principals activitats per què existeix una relació entre les colles castelleres i la Coordinadora és, doncs, en matèria d'assegurances. La CCCC s'encarrega de la contractació i gestió de les assegurances de responsabilitat civil, assistència sanitària i accidents²⁴.

Un dels principals problemes en aquesta matèria, però, és la dificultat d'identificar cadascun dels castellers i castelleres que, durant la vigència de la cobertura, formaran part de cada actuació o assaig. No es pot saber el nombre exacte de persones que hi participaran i, en conseqüència, les pòlisses que es contracten des de la CCCC han de ser innominades, fet que no exclou, però, que els assegurats han de poder ser identificats com a membres de les colles castelleres en cas de sinistre²⁵.

²⁴ Coordinadora de Colles Castellers de Catalunya (2018), *Memòria d'activitat: Abril 2017/Gener 2018*, Valls.

²⁵ Coordinadora de Colles Castellers de Catalunya (2018), *Informació sobre assegurances i recomanacions per a castellers “de samarreta”*.

Específicament, les pòlisses que es contracten des de la CCCC per cobrir els seus federats inclouen tant l'activitat castellera en actuacions com en assaig. Cristina Sánchez explica (annex I) que en aquesta cobertura fins i tot s'inclou el desplaçament col·lectiu que han de realitzar les colles des del seu municipi fins al lloc on es dugui a terme l'actuació (concepte conegut com a *itinere*). Alhora, assenyala que les pòlisses de què gaudeixen les colles tenen, exceptuant els Estats Units i Canadà, abast mundial, per la qual cosa es garanteix cobertura en tots els desplaçaments que les colles realitzen, generalment, per Europa.

2.3.3. Ingressos per part de l'Administració pública

La CCCC, com qualsevol entitat, encara que estigui caracteritzada per l'exclusió de qualsevol ànim de lucre, té una sèrie de despeses que han de ser cobertes. Tals costos es cobreixen des de diferents vies entre les quals s'inclouen, principalment, subvencions públiques, patrocinadors i les quotes de les colles federades.

Sánchez (annex I) ressaltava les contribucions dels patrocinadors de la Coordinadora com a imprescindibles per al seu funcionament –parlem actualment d'Estrella Damm, Sorea i Som–, i assenyala també els col·laboradors –Repsol i Covides– com a font d'aportacions, encara que en menor quantia que les empreses anteriors.

Quant a les aportacions des de l'àmbit públic, com podem observar en la taula 1 i la taula 2 contigües, la CCCC rep ajuts des dels tres nivells de l'Administració pública de Catalunya: la Generalitat, les diputacions i els ajuntaments (en concret, el 100% de les aportacions d'aquest últim ens és de l'Ajuntament de Valls). Ara bé, l'ens que ha aportat, des d'almenys l'any 2015, més del 90% d'aquests ingressos per part del sistema públic és l'òrgan de més alta representació.

En els apartats del punt 3 d'aquest treball ('Relacions administratives') es desenvolupen i detallen aquests ingressos, el seu origen i a quines activitats van destinats.

Taula 1: Ingressos públics CCCC (2018-2017)

INGRESSOS PÚBLICS	2018		2017	
Generalitat de Catalunya	255.000,00 €	93,75%	247.158,00 €	93,56%
Administració Supramunicipal	9.989,43 €	3,67%	10.000,00 €	3,79%
Administració Local	7.000,00 €	2,57%	7.000,00 €	2,65%
Total	271.989,43 €		264.158,00 €	

Total Ingressos CCCC	690.700,69 €	782.414,81 €
% Ingressos públics sobre el total	39,38%	33,76%

Font: Elaboració pròpia a partir dels Estats de comptes de la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya 2018 i Estat de comptes de la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya 2017

Taula 2: Ingressos públics CCCC (2016-2015)

INGRESSOS PÚBLICS	2016		2015	
Generalitat de Catalunya	247.199,00 €	93,57%	256.140,78 €	93,78%
Administració Supramunicipal	10.000,00 €	3,79%	10.000,00 €	3,66%
Administració Local	7.000,00 €	2,65%	7.000,00 €	2,56%
Total	264.199,00 €		273.140,78 €	

Total Ingressos CCCC	575.429,28 €	586.936,36 €
% Ingressos públics sobre el total	45,91%	46,54%

Font: Elaboració pròpia a partir dels Estats de comptes de la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya 2016 i Estat de comptes de la Coordinadora Colles Castelleres de Catalunya 2015

3. RELACIONS ADMINISTRATIVES

Les colles castelleres, per raó de l'activitat que realitzen, han d'estar en constant contacte amb l'Administració pública. L'objecte d'aquest teixit de raons és principalment econòmic, perquè l'activitat castellera té un cost manifest, tot i que també entren en joc altres aspectes de caràcter logístic (espais, protocols, festes majors, etc.).

Tot seguit s'exposen les relacions que aquestes entitats tenen amb quatre ens públics de diferent nivell. S'ha de tenir en compte que, en alguns d'aquests organismes amb què tracten, la relació de les colles es dona tant de manera directa com indirecta, així com en altres únicament té lloc una de les dues modalitats.

3.1. ADMINISTRACIÓ LOCAL

En aquest cas parlem dels ajuntaments com a òrgan de l'Administració local. La relació de les colles castelleres amb aquest ens varia enormement en funció del territori o municipi de què formin part. Això és degut al fet que no s'actua de manera homogènia, sinó que cada ajuntament té el seu propi sistema.

Cal fer una distinció entre les diferents activitats que realitzen les colles en els seus municipis, perquè d'això dependran els permisos necessaris, el tipus de contractació, etc. Hi ha una sèrie de diades que estan organitzades directament pels mateixos ajuntaments –per exemple Sant Joan, Sant Jordi, Diada Nacional de Catalunya, diades de festa major, etc.- i, en paral·lel, hi ha diades i altres esdeveniments socials organitzats per les mateixes colles.

3.1.1. *Ús de domini públic*

En totes aquestes activitats anomenades anteriorment ens trobem, doncs, amb l'ús de la via pública per part de les colles castelleres.

En el primer supòsit, l'ús de l'espai públic ve determinat per iniciativa de la mateixa administració. En el segon, l'organització de les activitats és a proposta de l'entitat i, per tant, s'aplica amb caràcter general la normativa d'ús privatiu de l'espai públic del municipi on es produeixi l'esdeveniment.

La Constitució espanyola²⁶ estableix en el seu article 132.1 que el règim jurídic dels béns de domini públic s'haurà de regular mitjançant la llei, d'acord als principis d'“inalienabilitat, imprescriptibilitat i inembargabilitat” i és el Codi civil, en l'article 339, el que ens determina que aquests béns són tots aquells “destinats a l'ús públic” (en aquest cas, els carrers i els espais públics que trobem en els municipis).

Per tant, hem d'analitzar quin és el règim jurídic que afecta en l'actualitat les entitats locals en referència amb aquests béns demaniais.

Els ens locals tenen un marc competencial i legal bastant restringit en aquest àmbit i no tots han desenvolupat la normativa en igual mesura. Així, hi ha ajuntaments que han aprovat normativa sectorial específica, i altres que s'atenen al marc general.

La referència més global als espais públics, encara que no normativa, la trobem en la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans en la Ciutat, aprovada l'any 2000 arran de la conferència “Ciutats pels Drets Humans” a Barcelona (1998) i promoguda des de llavors a través de l'organització *Ciudades y Gobiernos Locales Unidos*, que té caràcter internacional²⁷.

En l'àmbit nacional, prenent com a base l'autonomia local prevista a l'article 140 de la Constitució Espanyola, la regulació de la via pública la trobem a la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local²⁸. Concretament, és als articles 139 a 141, introduïts per la Llei 57/2003, de 16 de desembre, de mesures per la modernització del govern local²⁹, on es tipifica el règim general en matèria d'infraccions i sancions per part de les entitats locals, en defecte de regulació específica.

Més enllà, els ajuntaments de Catalunya es troben regulats alhora pel Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, d'aprovació del text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya³⁰ (en endavant, LMRLC), document en què, a l'article 9, es determinen les competències dels ens locals. Amb l'aprovació el 2006 de la reforma de l'Estatut

²⁶ Constitució espanyola, BOE, núm. 311, de 29 de desembre (1978)

²⁷ *Ciudades y Gobiernos Locales Unidos* (2000). *Carta Europea De Salvaguarda De Los Derechos Humanos En La Ciudad*. Saint-Denis: Comisión de Inclusión Social, Democracia Participativa y Derechos Humanos de CGLU.

²⁸ Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, BOE, núm. 80, de 24 d'abril (1985)

²⁹ Llei 57/2003, de 16 de desembre, de mesures per la modernització del govern local, BOE, núm. 301, de 17 de desembre (2003)

³⁰ Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, DOGC, núm. 3887, de 20 de maig (2003)

autonòmic de Catalunya, aquestes competències dels ens locals estan reforçades per l'article 84.2 d'aquest estatut.³¹

És a l'article 218 del LMRLC on es determina el dret a l'ús privatiu dels béns de domini públic. L'apartat 4 ens diu que aquell ús privatiu del domini públic que ni transformi ni el modifiqui, com és el cas de les diades castelleres, està subjecte a la concessió d'una llicència.

Atès tot l'anterior, les colles castelleres que vulguin realitzar activitats per iniciativa pròpia, com són diades, concerts, activitats infantils, etc., hauran de demanar la corresponent llicència a l'ajuntament. Com determina l'article 57 del Decret 336/1988, de 17 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament del patrimoni dels ens locals³², aquestes seran llicències d'ocupació pública i el procediment pel seu atorgament està subjecte als principis de publicitat, objectivitat i concurrència.

Així doncs, cada ens en concret determina les bases reguladores d'aquests permisos, incloent-hi les condicions i requisits necessaris per a la seva obtenció que compleixin amb l'establert al Reglament del patrimoni dels ens locals, amb les disposicions referents als ens locals de la Llei 33/2003, de 3 de novembre, de patrimoni de les administracions públiques³³, i amb el que determina Reglament de patrimoni de les administracions públiques, aprovat pel Reial decret 1373/2009, de 28 d'agost³⁴.

3.1.2. Contractació

En aquesta matèria és on més s'escenifica la diversitat de sistemes entre municipis. Atenent la diferenciació estipulada a l'apartat anterior, entre diades castelleres organitzades pels mateixos ajuntaments i diades organitzades per les colles mateixes, cal mencionar el següent.

No hi ha una modalitat única pel que fa als acords entre administració local i colles per realitzar les actuacions marcades pels propis ajuntaments, ni tampoc una pràctica que se

³¹ Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, BOE, núm. 172, de 20 de juliol (2006)

³² Decret 336/1988, de 17 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament del patrimoni dels ens locals, DOGC, núm. 1076, de 2 de desembre (1988)

³³ Llei 33/2002, de 3 de novembre, del Patrimoni de les administracions públiques, BOE, núm. 264, de 4 de novembre (2003)

³⁴ Reial decret 1373/2009, de 28 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament general de la Llei 33/2003, de 3 de novembre, del patrimoni de les administracions públiques, BOE, núm. 226, de 18 de setembre (2009)

segueixi homogèniament en totes les diades organitzades per les mateixes associacions castelleres. Aquestes últimes, però, regularment es fan mitjançant intercanvis. És a dir, sense la intervenció de cap administració, les colles es posen d'acord entre elles per acudir a les respectives diades³⁵.

Tot i així, amb caràcter general, la relació entre les colles i els ajuntaments es duu a terme bé mitjançant directament la modalitat de contractes de servei del sector públic, bé mitjançant la signatura d'un conveni amb, per exemple, la posterior signatura de contracte o la posterior concessió d'una subvenció. Altrament, i sobretot en ens locals de dimensions més reduïdes, també és molt comú l'ús de subvencions de concessió directa.

3.1.2.1. *Contracte de serveis*

En primer lloc, tots els contractes onerosos que subscrigui l'Administració local estan regulats per la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014³⁶ (en endavant, LCSP).

L'article 25.1 a) de la mateixa llei determina que els contractes "que tinguin per objecte la creació i interpretació artística i literària i els espectacles amb número de referència CPV de 79995000-5 a 79995200-7, y de 92000000-1 a 92700000-8, excepte 92230000-2, 92231000-9 y 92232000-6" tindran la consideració de contractes privats, constituint així una excepció a la seva qualificació com a contractes administratius de serveis.

Altrament, els ajuntaments acostumen a contractar les colles castelleres per dues vies previstes a la LCSP. Fem referència als contractes menors i als contractes per procediment negociat.

Pel que fa als **contractes menors**, així ho confirma la *Junta Consultiva de Contratación Pública del Estado* en el seu expedient 36/2018³⁷ en què va concloure que les contractacions de les administracions públiques en les activitats previstes a l'article 25.1 a) 1r de la LCSP "poden efectuar-se a través del procediment establert pels contractes

³⁵ TERRAZA, Santi, "L'ABeCeDari actual dels castells", *Revista Castells* (2017), a: <http://revistacastells.cat/2017/09/labecedari-actual-dels-castells/> [visitat el 04.04.2020]

³⁶ Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014, BOE, núm. 272, de 9 de novembre (2017)

³⁷ Junta Consultiva de Contratación Pública del Estado (2018). *Aplicación de los contratos menores a los servicios artísticos y literarios* (núm. 36/2018)

menors a l'article 118 LCSP, sempre que el seu valor no depassi els límits que per als contractes de serveis preveu el referit article 118 LCSP i es compleixin els altres requisits establerts que el mencionat precepte estableix”.

Per tant, els contractes menors previstos a l'article 118 de la LCSP a la categoria de contractes de subministrament o serveis, són aquells contractes que tinguin un valor estimat inferior a 15.000 euros (art. 118.1 LCSP). Alhora han de complir amb el referit a l'article 8 de la mateixa Llei 9/2017, i han de tenir una duració màxima d'un any, sense ser susceptibles de pròrroga. Aquestes últimes consideracions no són problema en el cas que ens ocupa, perquè les colles es contracten habitualment per diades concretes que tenen una duració inferior a 24 hores.

Aquests contractes es poden adjudicar de forma directa, d'acord amb l'article 131.3 de la referida llei LCSP, a l'empresari corresponent que compleixi els requisits establerts.

Paral·lelament, hi ha casos en què les colles són contractades via un **contracte de procediment negociat**. Aquest està regulat als articles 167 i 168 de la LCSP i tracta de la possibilitat per part dels òrgans de contractació d'adjudicar el contracte directament al licitador, un cop negociades les condicions, en els supòsits que preveu la referida llei³⁸. Les colles castelleres, en concret, s'inclouen en el supòsit previst a l'article 168 a) 2n. Aquest article estableix quan es pot utilitzar el procediment negociat sense publicitat, és a dir, sense anunci previ de licitació, i l'apartat a) 2n preveu el present cas, els supòsits d'exclusivitat tècnica³⁹.

Hem de tenir en compte que aquesta previsió de l'article 168 té caràcter excepcional determinat per l'article 32.2 b) de la Directiva 2014/24/UE del Parlament europeu i del Consell, de 26 de febrer de 2014, sobre contractació pública i per la qual es deroga la Directiva 2004/18/CE⁴⁰, en què es basa la LCSP. Aquesta característica és alhora reforçada per la doctrina del Tribunal Català de Contractes del Sector Públic i així consta a la Resolució 13/2019, de 30 de gener⁴¹ que en el seu fonament jurídic setè

³⁸ Escola d'Administració Pública de Catalunya, “Contractes del sector públic”, a: https://formaciooberta.eapc.gencat.cat/contingutsdelscursos/csp/050_part5/inici.html#altres_procediments_negociat_associacio_per_a_la_innovacio_dialeg_competitiu_i_concurs_de_projectes [visitat el 05.04.2020]

³⁹ Escola d'Administració Pública de Catalunya, “Contractes del sector públic”, cit.

⁴⁰ Directiva 2014/24/UE del Parlament europeu i del Consell, de 26 de febrer de 2014, sobre contractació pública i per la qual es deroga la Directiva 2004/18/CE, DOUE, núm. 94, de 28 de març (2014)

⁴¹ Tribunal Català de Contractes del Sector Públic, (2019), Resolució núm.13/2019 (recurs N-2018-305), de 30 de gener (2019)

acredita el caràcter excepcional de l'aplicació del procediment negociat sense publicitat “en tant que suposa una limitació als principis de publicitat i concurrència [...] i només resulta procedent quan concorren les causes taxades previstes a la llei, que són d'interpretació estricta i han de justificar-se degudament en l'expedient”. És a dir, han d'existir suficients raons tècniques que portin a la inexistència de competència de candidats per a l'adjudicació del contracte.⁴²

En el cas de les diades castelleres, doncs, aquests contractes poden remetre a raons tècniques artístiques o motius de drets d'exclusiva per les quals s'han d'encomanar a les colles castelleres en específic la realització de l'activitat. Són els informes tècnics els que justifiquen que no hi ha alternativa o substitut raonable per dur a terme aquest esdeveniment.

3.1.2.2. *Conveni colles castelleres – ajuntament*

El segon supòsit en què les colles reben aportacions econòmiques per part dels ens locals és la signatura de conveni subjecte a prestacions. Els resultats de l'estudi de gestió de les colles castelleres de la Fundació URV⁴³ mostra com aquesta modalitat, almenys fins al 2012, és la més utilitzada arreu del territori (un 70% dels enquestats així ho assenyalaven).

En aquests, la prestació principal a què acostumen a obligar-se les colles és la realització d'un nombre concret d'actuacions. En funció d'aquestes, en resulta el conseqüent contracte o subvenció pel qual en reben la contraprestació corresponent.

Ara bé, com s'ha assenyalat amb anterioritat, cada ajuntament és una situació especial i no podem establir en aquest cas un marc general que es repeteixi en tots ells.

A tall d'exemple de com funcionen aquesta tipologia d'aportacions en un ajuntament, es detalla a l'apartat 4.1.2.1⁴⁴ d'aquest treball el funcionament de l'acord entre l'Ajuntament de Tarragona i les colles castelleres locals, així com en l'apartat 4.2.2.2⁴⁵. el conveni de l'Ajuntament de Barcelona.

⁴² Escola d'Administració Pública de Catalunya, “L'exclusivitat tècnica”, a: <https://formaciooberta.eapc.gencat.cat/espaisematics/contractacio/lexclusivitat-tecnica.html> [visitat el 05.04.2020]

⁴³ GENÉ, Diagnòstic de les formes de gestió i organització, cit., p.15

⁴⁴ Apartat 4.1.2.1: Aportació anual

⁴⁵ Apartat 4.2.2.2: Conveni de col·laboració

3.1.2.3. Subvencions

Per últim, hi ha casos en què els ens locals aporten ajuts econòmics a les colles dels seus municipis mitjançant subvencions.

Aquesta modalitat és molt comuna en activitats puntuals de les colles, com són els viatges a l'estranger. Poder actuar arreu del món suposa uns costos molt elevats que les associacions castelleres no poden assumir per si mateixes i que tampoc poden carregar totalment als seus membres perquè, si no, la participació en aquests actes seria molt baixa. Per solucionar aquestes càrregues econòmiques i disminuir al màxim el preu que els integrants han de pagar per realitzar aquestes activitats, les entitats busquen fons en subvencions públiques i, com que aquestes acostumen a no ser suficients, també en patrocinadors.

Exemples d'això, en són els Castellers de Vilafranca, que van fer un viatge a Xangai i Hangzhou el 2015 en què la major part del cost va ser assumida per patrocinadors i ajuts tant de l'Ajuntament de Vilafranca com de la Diputació de Barcelona; o els Castellers de la Vila de Gràcia, que van poder costejar una part de l'estada al Quebec el mateix 2015 per celebrar un acte junt amb els Castellers de Montreal (colla internacional), mitjançant una subvenció de l'Ajuntament de Barcelona i una subvenció de la Generalitat.⁴⁶

Ara bé, també hi ha casos, sobretot en municipis de dimensions més reduïdes, en què s'adjudiquen subvencions a les colles castelleres, no únicament per a activitats com les anomenades anteriorment, sinó també per raons de, per exemple, promoció i dinamització cultural del territori⁴⁷.

Totes aquestes aportacions queden incloses en el marc jurídic de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions⁴⁸ (en endavant, LGS o simplement Llei de subvencions) i el Reial decret 887/2006, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei general de subvencions⁴⁹. En l'àmbit local, alhora, per les bases generals de subvencions de cada municipi, així com per les bases d'execució de pressupostos dels mateixos ajuntaments.

⁴⁶ PRATS, David, "Quant li costa al casteller viatjar a l'estranger?", *Revista Castells* (2018), a: <http://revistacastells.cat/2018/04/quant-li-costa-al-casteller-viatjar-a-lestranger/>: [visitat el 14.04.2020]

⁴⁷ Ajuntament de Parets del Vallès (2018), *Bases d'execució del pressupost 2018*, p. 52.

⁴⁸ Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, BOE, núm. 276, de 18 de novembre (2003)

⁴⁹ Reial decret 887/2006, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, BOE, núm. 176, de 25 de juliol (2006)

La mateixa LGS ens aporta una definició del que entenem per subvenció:

“S'entén per subvenció, als efectes d'aquesta Llei, qualsevol disposició dinerària realitzada per qualssevol dels subjectes que preveu l'article 3 d'aquesta Llei, a favor de persones públiques o privades, i que compleixi els requisits següents:

- a) Que el lliurament es faci sense contraprestació directa dels beneficiaris.
- b) Que el lliurament estigui subjecte al compliment d'un determinat objectiu, l'execució d'un projecte, la realització d'una activitat, l'adopció d'un comportament singular, ja efectuats o per efectuar, o la concurrència d'una situació, i el beneficiari ha de complir les obligacions materials i formals que s'hagin establert.
- c) Que el projecte, l'acció, la conducta o la situació finançada tingui per objecte el foment d'una activitat d'utilitat pública o interès social o de promoció d'una finalitat pública” (art. 2.1 LGS).

Així doncs, les corporacions locals, en virtut de l'article 3.1 b) de la Llei de Subvencions, poden atorgar aquestes disposicions dineràries mitjançant els dos procediments previstos en el títol I de la referida llei:

- **Subvencions per procediment ordinari en règim de concurrència competitiva**

En règim de concurrència competitiva, la concessió de la subvenció està vinculada a tot un procediment fixat a les bases reguladores de cada municipi i a la mateixa convocatòria de la subvenció en qüestió. Com estableix l'article 22.1 de la LGS, es fa mitjançant una comparativa de les diferents sol·licituds presentades a partir de la qual s'estableix un ordre de prelación per adjudicar la prestació a aquelles que “hagin obtingut una valoració més alta en aplicació dels criteris esmentats” dins del límit fixat prèviament.

- **Subvencions directes o nominatives**

Contràriament a les subvencions per procediment ordinari, la LGS preveu les subvencions anomenades directes o nominatives. L'apartat segon de l'article 22 de la Llei de subvencions, preveu tres casos en què es poden concedir aquest tipus d'ajuts.

En primer lloc, parla de les subvencions que es preveuen de manera nominativa als pressupostos generals tant de l'Estat, de les comunitats autònomes i de les entitats locals (art. 22.2 a)).

Per altra banda, l'aparat b) de l'article mencionat assenyala les subvencions l'atorgament o quantia de les quals ve imposada per una norma de rang legal.

Per últim, i recalcant l'excepcionalitat del seu atorgament, es preveu la concessió de subvencions directes o nominatives per "raons d'interès públic, social, econòmic o humanitari", així com les que, de manera suficientment justificada, dificulten el règim de concurrència pública (Art. 22.2 c))

Analitzats els butlletins oficials de les diferents províncies, podem concloure que, en l'àmbit municipal, la modalitat més comuna d'atorgament de subvencions és la concessió directa.

3.1.3. Aspectes organitzatius i altres

Com s'ha assenyalat anteriorment, els ajuntaments i les colles castelleres no només tenen en comú el règim d'ajuts econòmics, sinó que hi ha altres matèries en què s'han de posar d'acord o, si més no, suposen un punt de connexió entre aquestes entitats i els ens locals.

Principalment, es tracta de tres àmbits: els locals d'assaig, el calendari d'actuacions i els protocols 'de plaça'.

Cal recordar, però, que la recerca plasmada en aquest document se centra en les relacions de caràcter pecuniari i, doncs, no es desenvoluparà la gestió del calendari i dels protocols. No obstant això, sí que es fa a continuació un esment especial als espais d'assaig de les colles.

Es podria dir que els locals en el món casteller tenen una triple rellevància: són espais imprescindibles per assajar els castells però alhora suposen un punt neuràlgic per a les activitats socials de les colles i un lloc fix que facilita la gestió d'aquestes entitats.⁵⁰

⁵⁰ PRATS, David, "Locals que fan créixer", *Revista Castells* (2014), a: <https://revistacastells.cat/2014/09/locals-que-fan-creixer/> [visitat el 14.04.2020]

Ara bé, que les colles castelleres disposin d'un local propi que reuneixi les característiques per fer front a les necessitats de cadascuna d'elles no és quelcom fàcil, ja que un espai d'aquesta magnitud suposa disposar del finançament necessari per a la seva adquisició, manteniment, reforma, etc. Molts cops, doncs, es necessita suport municipal per fer front a aquestes despeses, però altres vegades les mateixes entitats sufraguen tots els costos.

Amb caràcter general trobem tres tipus de locals:

- a) Municipals: la pràctica que acostuma a dur-se a terme és la cessió dels locals, propietat dels ajuntaments, a les colles per un període x d'anys. Les contrapartides a aquestes cessions són molt diverses i poden suposar més o menys obligacions segons cada municipi.⁵¹

L'estudi de la Fundació URV sobre les formes de gestió i organització de les colles⁵² apunta que el 2012 el 60% de les colles enquestades disposava d'un local cedit per l'ajuntament del seu municipi.

- b) En propietat: per altra banda, es donen situacions en què l'aportació municipal és nul·la i és la mateixa colla i els mateixos castellers els que reuneixen el finançament necessari per adquirir un espai on dur a terme la seva activitat.⁵³

En aquest cas, l'estudi de la URV a què s'ha fet referència a l'apartat anterior assenyala que els locals en propietat (amb hipoteca o sense) no arribaven al 10% el 2012.

- c) En lloguer: la tercera opció per a les colles és el lloguer d'un local, que pot ser de forma directa o a través d'un ens públic.

⁵¹ SERRA, Aina, "Casa meva és casa vostra", *Revista Castells* (2013), a: <https://revistacastells.cat/2013/12/casa-meva-es-casa-vostra/> [visitat el 14.04.2020]

⁵² GENÉ, Diagnòstic de les formes de gestió i organització, cit., p.29

⁵³ PRATS, "Locals que fan créixer", cit.

Paral·lelament, hem de tenir en compte que no totes les colles disposen d'un local exclusiu. Hi ha casos en què comparteixen espais amb altres entitats o, fins i tot, assagen en escoles o al carrer mateix.⁵⁴

3.1.4. Ajuts municipals a la CCCC

La Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya també rep en l'actualitat un ajut econòmic d'un ajuntament en concret, l'Ajuntament de Valls. Es tracta d'un conveni de col·laboració entre ambdues entitats que s'ha renovat, de moment, un total de 6 cops⁵⁵. L'ajut, de 7.000€, està destinat a activitats tant de promoció i difusió del món casteller, com a activitats de col·laboració amb el mateix ens local⁵⁶.

3.2. ALTRES ADMINISTRACIONS: SUPRAMUNICIPAL I AUTONÒMICA

En aquest cas, la relació directa entre les colles castelleres i les administracions supramunicipals i l'administració autonòmica és en matèria de subvencions.

El seu fonament bàsic, doncs, és el mateix que en les subvencions municipals: la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions (en endavant, LGS o simplement Llei de subvencions) i el Reial decret 887/2006, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei general de subvencions. En aquest cas, les bases reguladores per les quals es regiran seran les de les diputacions mateixes.

3.2.1. Diputacions

Les entitats supramunicipals amb què tracten les colles són bàsicament les diputacions.

⁵⁴ SERRA, "Casa meva és casa vostra", cit.

⁵⁵ Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya, "La Coordinadora i l'Ajuntament de Valls signen el conveni de col·laboració", *Notícies de les colles* (2019), a: http://www.cccc.cat/continguts/noticies/la-coordinadora-i-l-ajuntament-de-valls-signen-el_13961_69 [visitat el 16.04.2020]

⁵⁶ Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya (2019), *Estat de comptes Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya 2018*.

3.2.1.1. *Relació directa*

Fent referència a la distinció desenvolupada anteriorment entre tipus de subvencions que fa la LGS, en termes d'administració supramunicipal, trobem tant concessions de subvencions per concurrència competitiva com per adjudicació directa o nominativa.

En les diputacions, a diferència de les subvencions municipals, no hi ha prevalença d'un tipus de subvenció sobre l'altre, sinó que ambdues modalitats són igualment utilitzades.

Per tant, hi ha casos en què les colles castelleres es presenten a les convocatòries públiques de subvencions que convoquen les diputacions i concursen amb altres entitats de caràcter no casteller per la seva adjudicació. Principalment són subvencions per projectes o activitats culturals.

Per altra banda, però, des d'aquest nivell d'administració també s'adjudiquen subvencions directes per activitats concretes.

Als annexos II i III s'adjunten dos exemples de la Diputació de Tarragona en què, per un costat, s'adjudica als Xiquets del Serrallo una subvenció en règim de concurrència pública i, per altra banda, es fa una adjudicació directa per raó dels Jocs del Mediterrani 2018 a totes les colles del territori tarragoní, respectivament.

3.2.1.2. *Relació indirecta a través de la CCCC*

Des de les diputacions de les diferents comarques de Catalunya, no únicament s'atorguen subvencions a les colles per separat, sinó que la Coordinadora de Colles també rep ingressos procedents d'aquesta via.

Com hem vist, aquestes operacions sense contrapartida directa s'adjudiquen per fer front a una determinada necessitat i, en conseqüència, no tenen caràcter regular. Com a tal, són uns ingressos que la CCCC no té assegurats d'un any a l'altre, però la tendència dels últims anys a obtenir-los ha estat favorable.

Així, als estats comptables de l'any 2018, hi consten dos ajuts de dues diputacions diferents. Per una banda, la Diputació de Barcelona va atorgar una subvenció directa a l'entitat subjecte tant a un "estudi de protector cervical" com a una "jornada de prevenció de lesions" per una suma de 5.269,52€. Alhora, va rebre un ajut per a

activitats culturals extraordinàries de la Diputació de Tarragona amb el mateix propòsit⁵⁷.

La destinació d'aquests imports a les activitats de la Coordinadora implica, doncs, que de manera indirecta les colles castelleres també es beneficien dels ajuts anomenats.

3.2.2. Generalitat de Catalunya

3.2.2.1. Relació directa

Com hem assenyalat, la relació directa de les colles castelleres amb la Generalitat de Catalunya també té l'origen en la concessió de subvencions per part d'aquesta institució.

Generalment, es tracta de procediments iniciats per l'Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural (en endavant, OSIC), òrgan que forma part del Departament de Cultura i que es va crear amb la finalitat d'agilitzar i simplificar el servei d'informació i tràmits de sol·licituds d'ajudes en matèria cultural.

Ara bé, la convocatòria també es pot donar des d'altres departaments. Un exemple és la concessió d'una subvenció per procediment ordinari a dues colles castelleres (Colla Castellera Jove de Barcelona i Colla Castellera Laietans de Gramenet) des del Departament de Treball, Afers Socials i Família, l'any 2017. Aquestes tenen raó de ser, en el primer dels casos, com a suport a l'associacionisme juvenil, així com per a "activitats de caràcter singular, suport al diàleg intercultural, empoderament de joves i dones d'origen immigrant en situació de risc i realització de jornades i d'altres projectes de ciutadania", en l'altre⁵⁸.

3.2.2.2. Relació indirecta a través de la CCCC

Les colles castelleres també es beneficien d'ajuts d'aquest ens autonòmic a través de la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya. Com a l'apartat anterior, les disposicions dineràries les promou, en la seva gran majoria, l'OSIC.

⁵⁷ Coordinadora de Colles Castellers de Catalunya, "*Estat de comptes*" (2018), *cit.*

⁵⁸ RESOLUCIÓ TSF/592/2017, de 20 de març, per la qual s'obre la convocatòria ordinària per a la concessió de subvencions de projectes i activitats per a entitats de l'àmbit de polítiques socials, Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, (2017), a: <https://www.aeiraval.org/wp-content/uploads/2018/08/Resoluci%C3%B3-Dept.-Treball-Afers-Socials-i-Fam%C3%ADlies-2017.pdf>

Si analitzem els estats comptables de la CCCC dels anys 2017⁵⁹ i 2018⁶⁰, la federació ha rebut dos tipus d'ingressos de la Generalitat de Catalunya: una subvenció directa (exclosa de concurrència pública) i un ajut per a federacions de cultura popular, de 235.000€ (2017) i 240.000€ (2018) i 12.158€ (2017) i 15.000€ (2018) respectivament.

Les subvencions de concessió directa sense publicitat, és a dir, les de major quantia, van destinades a cobrir part de les assegurances de les colles que formen part de la Coordinadora.

Per altra banda, els ajuts que s'han atorgat en matèria de cultura popular són per poder realitzar activitats de formació, de difusió i de prevenció.

3.3. ENTITATS PÚBLIQUES TELEVISIVES

Les actuacions castelleres fa més de 25 anys que es retransmeten per televisió i, en concret, per la Televisió Pública de Catalunya.⁶¹ En conseqüència, l'exploració dels drets d'imatge i, més concretament, els drets de retransmissions televisives, hi tenen un paper fonamental.

Cal assenyalar que l'abast de la cessió d'aquests drets ha estat objecte de controvèrsia i polèmica en els últims anys, fet que, juntament amb l'enduriment de la legislació en matèries de protecció de dades i transparència, ha portat a la concentració de molts canvis en un espai de temps relativament curt.

3.3.1. Drets de retransmissions televisives

En primer lloc, doncs, cal definir el concepte de drets de retransmissions televisives.

Aquests drets inclouen, per una banda, el que coneixem com el **dret a la pròpia imatge**, un dret fonamental reconegut a l'article 18 de la Constitució espanyola⁶² i regulat en conseqüència per llei orgànica (en concret, la Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia

⁵⁹ Coordinadora de Colles Castellers de Catalunya (2018), *Estat de comptes Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya 2017*

⁶⁰ Coordinadora de Colles Castellers de Catalunya, "*Estat de comptes 2018*", cit.

⁶¹ TERRAZA, Santi, "La guerra dels drets (Episodi XIV: Mad Max)", *Revista Castells* (2019), a: <http://revistacastells.cat/2019/05/la-guerra-dels-drets-episodi-xiii-mad-max/> [visitat el 22.04.2020]

⁶² Constitució espanyola, cit.

imatge⁶³). L'objectiu d'aquest és protegir la imatge de cada casteller en particular i que no es reproduïxin, doncs, els seus trets físics mitjançant la difusió pública amb finalitats comercials⁶⁴.

Ara bé, una diada castellera també implica l'execució de castells i, doncs, aquesta activitat s'ha de protegir complementàriament a la pròpia imatge de cadascun dels castellers.

En aquest sentit, la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya argumentava l'any 2017⁶⁵ que els drets de retransmissions televisives inclouen també el **dret a la propietat intel·lectual**, ja que l'execució de castells la consideren una obra artística col·lectiva realitzada per cada colla que engloba tant la construcció en si mateixa com la interpretació dels músics que l'acompanyen.

Com a tal, consideren que “la propietat intel·lectual inclou els següents drets: l'obligació d'identificar la colla que ha executat un castell, el dret de la colla a oposar-se a qualsevol deformació, modificació, mutilació o qualsevol atemptat sobre la seva actuació que lesioni el seu prestigi o reputació, els drets d'explotació en qualsevol forma de l'execució dels castells i, en especial, els drets de reproducció, distribució i comunicació pública de l'execució dels seus castells. Com es pot observar aquest conjunt de drets són essencials per protegir els interessos de les colles castelleres i per poder retransmetre adequadament una diada castellera.”

En aquest sentit, l'obra resultant de l'execució artística i musical quedaria protegida no pels drets d'autor com a tal, sinó pels anomenats drets connexos a la propietat intel·lectual.

Ara bé, moltes colles no estaven d'acord amb aquesta concepció i, en conseqüència, el 2018 es va arribar a un acord en assemblea general en què, en comptes de parlar de drets de propietat intel·lectual, es va decidir protegir l'activitat castellera mitjançant tant els

⁶³ Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge, BOE, núm. 115, de 14 de maig (1982)

⁶⁴ Guías Jurídicas, “Derecho a la propia imagen”, a: https://guiasjuridicas.wolterskluwer.es/Content/Documento.aspx?params=H4sIAAAAAAAAAEAMtMSbF1jTAAAkMjU1MjE7Wy1KLizPw8WyMDQ3MDcyMDkEBmWqVLfnJIZUGqbVpiTnEqAJohrjY1AAA_AWKE [visitat el 23.04.2020]

⁶⁵ Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya, “FAQ sobre la cessió de drets per a retransmissions televisives”, *Notícies CCCC* (2017), a: http://www.cccc.cat/cotinguts/noticies/faq-retransmissions-televisives-17_11318_46 [visitat el 23.04.2020]

drets d'imatge com els **drets d'executant**⁶⁶. Aquests últims estan previstos al títol I de la Llei de propietat intel·lectual⁶⁷ que a l'article 107 determina que correspon a l'artista intèrpret o executant l'exclusivitat per autoritzar la reproducció de les actuacions. En virtut de l'apartat 3, aquest dret es pot cedir, transferir o ser objecte de concessió de llicències contractuals.

3.3.2. Cessió de drets

La gestió d'aquests drets està centralitzada des de fa més de 20 anys en la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya, donat que en cada diada que es retransmet per norma general hi actua més d'una colla, i la negociació per separat de cadascuna d'elles amb les corresponents empreses de producció i emissió no és viable.⁶⁸

Cada colla cedeix els drets d'imatge a la CCCC. Des de 2017, s'ha fet mitjançant un acord aprovat en assemblea general pel qual les colles es comprometien a firmar un document específic de cessió amb vigència anual. Ara bé, com s'ha assenyalat, aquesta cessió ha estat en els últims anys un assumpte, si més no, controvertit.

Per solucionar aquesta situació, Cristina Sánchez afirma que aquest any 2020 s'està treballant des de la Coordinadora i les mateixes colles castelleres en un nou document amb el qual totes elles se sentin a gust. La directora de l'entitat específica que el format que s'ha fet fins ara es vol mantenir, incloent-hi, en el cas que sigui possible, una duració més prolongada (annex I).

3.3.3. Organismes públics intervinents en les retransmissions televisives

La retransmissió de l'activitat castellera ha estat objecte de diferències entre els diferents agents intervinents en diverses ocasions.

⁶⁶ARA, "La temporada arrenca amb les ferides dels drets televisius cicatritzades: es ratifica la cessió dels drets a la Coordinadora de Colles Castelleres", *Ara Castells* (2018), a: https://www.ara.cat/castells/temporada-arrenca-cicatrisus-televisius-curades_0_1994800717.html [visitat el 23.04.2020]

⁶⁷ Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de propietat intel·lectual, que regularitza, aclareix i harmonitza les disposicions legals vigents sobre la matèria, BOE, núm. 97, de 22 d'abril (1996)

⁶⁸ Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya, "FAQ", cit.

En primer lloc, i amb l'objectiu de fer un breu repàs de l'evolució del conflicte, cal situar-nos en l'any 2017. Aquest és l'inici de, com l'anomena Santi Terraza⁶⁹, la “guerra dels drets” en l'àmbit casteller.

Abans d'aquesta data cal tenir en compte dos elements. Per un costat, hi havia ja existent un conveni a quatre bandes de 1997 entre la CCCC, la Generalitat de Catalunya, TVC⁷⁰ i Estrella Damm (en matèria bàsicament de patrocini)⁷¹ i, per altra banda, eren les televisions públiques locals (adherides a La Xarxa⁷² des de 2004) les úniques entitats que retransmetien les diades castelleres senceres, perquè des de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals únicament s'emetien resums o parts puntuals d'aquests esdeveniments.

Al març de 2017 es ratifica un conveni en assemblea general, encara que amb tres vots en contra, en què es cedeix a la CCCC la negociació col·lectiva dels drets de retransmissió tant per televisió com per internet.⁷³

Després de diverses tensions per entendre que s'havia deixat fora de tots els acords el principal realitzador, la Xarxa (endavant, XAL), s'arriba a una negociació entre la CCCC i aquesta, en què s'inclou també TV3. Així, es cedien els drets a XAL com a operadora i TV3 seguia emetent contingut.

Ara bé, ja cap al 2018 s'engega una època de tensions fruit de desconfiances, acords bilaterals amb algunes de les entitats i projectes sense aprovació de la CCCC, entre altres, que porten a la decisió des de la Coordinadora de trencar la relació amb XAL.

L'any 2019, doncs, se signa un conveni amb una altra productora, la cooperativa Som*, a la qual se cedeixen tots els drets per poder actuar com a operadora. Per tant, la Xarxa Audiovisual Local deixa de retransmetre les diades castelleres, amb l'excepció de Tac12⁷⁴, entitat que encara segueix en l'equació.

⁶⁹ TERRAZA, Santi, “La guerra dels drets d'imatge arriba als castells”, *Revista Castells* (2017), a: <https://revistacastells.cat/2017/03/la-guerra-dels-drets-dimatge-arriba-als-castells/> [visitat el 30.04.2020]

⁶⁹ Constitució Espanyola, cit.

⁷⁰ TVC o Televisió de Catalunya és una empresa pública que depèn de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals. Aquest és un organisme públic creat l'any 1983 que pertany a la Generalitat de Catalunya i que té com a funció principal la gestió dels mitjans de comunicació audiovisuals públics d'aquesta institució.

⁷¹ TERRAZA, Santi, “La guerra dels drets d'imatge”, cit.

⁷² XAL o La Xarxa Audiovisual Local, un organisme públic creat per la Diputació de Barcelona que gestiona i proporciona eines a l'audiovisual local català.

⁷³ TERRAZA, Santi, “La guerra dels drets d'imatge”, cit.

⁷⁴ Tac12 és la televisió pública del Camp de Tarragona.

4. ANÀLISI DE DOS MODELS DE RELACIÓ AMB L'ADMINISTRACIÓ LOCAL

4.1. TARRAGONA

“Castells i Tarragona són un binomi indissociable” diu Eloi Tost en el seu article “Arguments de capital” a la revista *Fet a Tarragona*⁷⁵. I així es demostra en una ciutat en què, per molts dels seus habitants, els castells formen un estil de vida.

Actualment, la ciutat de Tarragona compta amb quatre colles castelleres que són, per ordre d'antiguitat, les següents: Xiquets de Tarragona, Colla Jove Xiquets de Tarragona, Xiquets del Serrallo i Colla Castellera Sant Pere i Sant Pau.

Arran de l'existència de més d'una colla, doncs, des de l'Administració local s'han hagut de buscar sistemes de relació que satisfacin les necessitats d'aquests col·lectius de manera equitativa.

4.1.1. *El Consell Municipal de Castells de Tarragona*

La participació de les colles en els assumptes municipals a la ciutat de Tarragona s'articula principalment per mitjà del Consell Municipal. Es tracta d'un òrgan de participació sectorial constituït segons l'article 62 del text refós de la Llei 8/1897 municipal i de règim local de Catalunya⁷⁶ i el Reglament orgànic municipal de Tarragona⁷⁷ (en endavant, ROM).

És l'article 111.1 del ROM el que ens determina què són aquests òrgans: “Els consells de participació de caràcter sectorial agruparan persones o entitats especialitzades en el sector d'activitats municipals a què correspon el consell”.

Al desembre de l'any 2007⁷⁸ es va aprovar el Reglament del Consell Municipal de Castells de Tarragona⁷⁹ (en endavant, RCMCT) que, en virtut de l'article 1, el constitueix com a tal i l'adscriu a l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Tarragona.

⁷⁵ TOST, Eloi, “Arguments de capital”, *Fet a Tarragona: Singularitats Castelleres*, n° 31 (2018), p.19.

⁷⁶ DECRET LEGISLATIU 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, cit.

⁷⁷ Reglament orgànic municipal (1986), BOPT, ident. 20030523N3, Tarragona.

⁷⁸ Aprovat i firmat per les colles i el president de la Comissió Informativa i de Seguiment de Serveis a la Persona el desembre de 2007, però l'aprovació definitiva del text complet es publica al BOPT el 07 de novembre de 2009.

⁷⁹ Reglament del Consell Municipal de Castells (2009), BOPT, núm. 256, de 7 de novembre (2009)

Al mateix RCMCT s'estableix el caràcter purament “consultiu i d'assessorament” (art. 2 RCMCT) d'aquest òrgan. Per tant, les iniciatives, recomanacions, propostes, etc., que s'hi aprovin no tenen caràcter resolutori però es poden elevar al Govern municipal perquè les tinguin en consideració. Alhora, es determina que l'objectiu del Consell és la “promoció i protecció del fet casteller com una de les activitats culturals més peculiars arrelades a la [nostra] ciutat” (art. 3 RCMCT).

El Consell Municipal és presidit per l'alcalde de l'Ajuntament de Tarragona i n'exerceix la vicepresidència un conseller del mateix Ajuntament que, en absència de l'alcalde, actuarà com a president. Alhora, la composició mínima de l'òrgan la completaran dos regidors designats pel Consell Plenari (com a mínim, un ha de ser de l'oposició), un representant de cadascuna de les quatre colles de la ciutat –actualment-, un assessor extern vinculat al món casteller i un tècnic municipal. Complementàriament, hi poden assistir acompanyants dels vocals de cada colla, així com altres tècnics o assessors proposats pel Consell. Tots aquests membres ho són sense caràcter retributiu.

S'articula mitjançant el Ple, el president del Consell i unes comissions de treball que, sense estar limitades en nombre, tenen la finalitat d'analitzar qüestions concretes determinades a l'article 12 del RCMCT.

El Ple es reuneix en sessió ordinària com a mínim un cop l'any, i pot celebrar sessions extraordinàries convocades per pròpia iniciativa del president del Consell o perquè una quarta part dels membres així ho demanin (art. 14 RCMCT). Les comissions, per contra, es reuneixen per acord de, almenys, la tercera part de la comissió juntament amb la presidència o vicepresidència (art. 15 RCMCT).

Es tracta, doncs, del principal mecanisme de coordinació entre les colles mateixes i funciona, alhora, com a mètode de col·laboració entre l'ens local i aquestes.

4.1.2. Aportacions anuals i adjudicacions directes

4.1.2.1. Aportació anual

En aprovar el Reglament del Consell Municipal de Castells, entre les colles castelleres de la ciutat de Tarragona i l'Ajuntament mateix, es va acordar l'assignació d'una aportació anual per a cadascuna d'elles en funció d'un barem.

Així va quedar plasmat a la clàusula addicional segona del RCMCT en què es descriuen les bases de l'import que rebran els colles si compleixen les obligacions determinades a la primera d'aquestes clàusules addicionals.

D'aquesta manera, en virtut del Reglament, les colles estan obligades a realitzar una sèrie d'actuacions de manera conjunta i amb caràcter anual a la mateixa ciutat de Tarragona – es tracta de les diades de Sant Jordi, Sant Joan, Sant Magí, Diada Nacional de Catalunya, Santa Tecla i la Mercè (clàusula 1 RCMCT).

En contraprestació, les colles tarragonines reben el que anomenen una aportació anual. Cal tenir en compte que el nombre de castellers que formen cadascuna d'elles varia no només entre entitats, sinó també d'un any a un altre en l'associació mateixa. Per resoldre d'una manera proporcional aquestes diferències, doncs, es va establir al RCMCT un mètode que funciona de la manera següent: l'import que rep cada colla és el resultat de multiplicar un coeficient descrit en el barem establert per un import base (clàusula 2 RCMCT).

És a dir, l'import econòmic és conseqüència dels castells que faci cada colla en la temporada anterior. Aquests determinaran el coeficient a aplicar en funció del barem que s'exposa en la il·lustració 3 i, un cop multiplicat per l'import base (es determina cada any i varia en funció de l'IPC), s'obté el total que rebrà cadascuna.

Il·lustració 3: barem per castells carregats i descarregats per al pagament de l'activitat castellera a la ciutat de Tarragona

BAREM:

- Coeficient 2'0: si s'han carregat dos castells diferents d'igual o superior puntuació al dos de nou amb folre i manilles.
- Coeficient 1'7: si s'han carregat dos castells diferents d'igual o superior puntuació al tres de nou amb folre.
- Coeficient 1'5: si s'han carregat dos castells diferents d'igual o superior puntuació al quatre de nou amb folre.
- Coeficient 1'3: si s'han carregat dos castells diferents d'igual o superior puntuació al cinc de vuit.
- Coeficient 1'2: si s'han carregat dos castells diferents d'igual o superior puntuació al dos de vuit amb folre.
- Coeficient 1'1: si s'han carregat dos castells diferents d'igual o superior puntuació al tres de vuit o pilar de sis.
- Coeficient 1'0: si s'han carregat dos castells diferents d'igual o superior puntuació al dos de set.
- Coeficient 0'75: si s'han carregat dos castells diferents d'igual o superior puntuació al quatre de set amb l'agulla.
- Coeficient 0'50: si s'han carregat dos castells diferents d'igual o superior puntuació al quatre de set.
- Coeficient 0'25: si s'han carregat dos castells diferents d'igual o superior puntuació al quatre de sis.

Font: Reglament del Consell Municipal de Castells (2009), BOPT, núm. 256, de 7 de novembre (2009)

Cal assenyalar, però, que per a l'obtenció del coeficient no computen únicament les diades marcades per la clàusula primera a què hem fet referència anteriorment, sinó que es determina en funció dels castells que realitzi cada entitat durant tot el calendari casteller en diades dins i fora del municipi.

Pel que fa al pagament d'aquest import, hem de tenir en compte diverses consideracions⁸⁰:

- Aquestes aportacions anuals es fan mitjançant un contracte per procediment negociat sense publicitat per raons d'exclusivitat tècnica (vegeu en detall a l'apartat 3.1.2.1. *Contracte de serveis* d'aquest treball).
- L'adjudicació de l'import està subjecta al requisit previ d'aportació de les colles de la "pòlissa de responsabilitat civil per possibles incidències que poguessin sorgir durant la realització de les actuacions", sense el qual no es pot procedir a

⁸⁰ Departament de Cultura de l'Ajuntament de Tarragona (2019), *Informe tècnic aportacions colles castelleres Tarragona*.

la contractació, i, per poder fer efectiu el pagament, es demana la prèvia presentació de les factures.

- El pagament es realitza en dos moments de temps: la primera meitat es fa efectiva a meitat de temporada (acostuma a ser passada la diada de Sant Joan), i la meitat restant un cop han acabades les actuacions a la ciutat, és a dir, passada la festa major de Santa Tecla que finalitza el 24 de setembre.

4.1.2.2. *Adjudicacions directes*

Hi ha actuacions que no s'engloben en el que s'ha detallat com l'aportació anual de l'apartat anterior i, doncs, es contracten independentment. La raó en què es basa aquest fet és, bàsicament, que, en aquest tipus de diades, no hi participen les quatre colles locals, sinó només algunes d'elles.

En concret, aquesta modalitat de contractació a la ciutat de Tarragona s'utilitza per a la diada que s'anomena 'Primer diumenge de Festes' amb motiu de les festes patronals de Santa Tecla. La pràctica que s'ha seguit en els últims anys és que, en aquesta, hi participen dues de les colles locals (Xiquets de Tarragona i Colla Jove Xiquets de Tarragona), juntament amb dues colles de fora del municipi, els Castellers de Vilafranca i la Colla Vella dels Xiquets de Valls.

Per a tal actuació, doncs, l'Ajuntament contracta cada colla per separat mitjançant, com en el cas anterior, l'adjudicació d'un contracte per procediment negociat per raons tècniques artístiques.

4.1.3. *Ajuntament de Tarragona i el Concurs de Castells*

Al fer referència a l'activitat castellera de Tarragona, no podem oblidar el Concurs de Castells que es realitza cada dos anys (en concret, els anys parells) a l'antiga plaça de bous de la ciutat. S'organitza per part de l'Ajuntament de Tarragona, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Torredembarra⁸¹.

En aquest, però, la relació de l'ens local amb les colles és ben diferent de l'indicat anteriorment, perquè es tracta d'una competició i no d'una exhibició artística com a tal.

⁸¹ Concurs de Castells, "El concurs", a: <https://www.concursdecastells.cat/> [visitat el 20.04.2020]

Un cop determinades les colles amb dret a participació (en funció de l'establert a les normes bàsiques del concurs), l'organització els envia una invitació a totes elles perquè manifestin o no la seva intenció de participar al Concurs. Si contesten afirmativament aquesta sol·licitud dins d'un termini de 48 hores, les colles han de presentar una fitxa "degudament emplenada"⁸² dins dels 15 dies hàbils següents.

Així doncs, no se celebra cap tipus de contracte per a aquest esdeveniment.

Ara bé, cal mencionar que en aquest concurs la participació de les colles és premiada amb una quantitat monetària en funció de la posició classificatòria. El 2018 el premi més alt va ser de 16.000 euros per al primer classificat, i de 650 euros per a la quarantadocena colla en el rànquing. Alhora, a aquest valor, se li suma un increment percentual en funció de la distància de la població de la colla amb la ciutat de Tarragona.⁸³

4.2. BARCELONA

La primera colla barcelonina, de les que avui en dia encara estan en funcionament, neix l'any 1969 sota el nom de Castellers de Barcelona i, durant una mica més de 20 anys, va ser l'única existent a la ciutat. És a partir de la dècada dels 90 quan comencen a sorgir noves colles que trenquen l'hegemonia d'una única entitat castellera a la capital catalana⁸⁴.

En l'actualitat, hi ha un total de 8 colles castelleres a la ciutat de Barcelona, que són (per ordre d'antiguitat): Castellers de Barcelona, Castellers de Sants, Castellers de la Vila de Gràcia, Castellers del Poble Sec, Castellers de la Sagrada Família, Colla Castellera Jove de Barcelona, Castellers de Sarrià i Colla Castellera de l'Esquerra de l'Eixample.

4.2.1. Institut de Cultura de Barcelona

En primer lloc, hem de destacar l'Institut de Cultura de Barcelona (en endavant, ICUB) com a principal òrgan de col·laboració entre l'Ajuntament de Barcelona i les colles castelleres de la ciutat. L'ICUB es va crear, el 1966, com a entitat pública empresarial

⁸² Concurs de Castells (2018), *Normes bàsiques 2018*.

⁸³ Concurs de Castells (2018), "Taula de premis", a: <https://www.concursdecastells.cat/taula-de-premis-cdc>

⁸⁴ Ajuntament de Barcelona, "Les colles castelleres de Barcelona", *Cultura Popular*, a: <https://www.barcelona.cat/culturapopular/ca/cases-de-la-festa/qui-som-les-cases-de-la-festa/les-colles-castelleres-de-barcelona> [visitat el 26.04.2020]

local amb l'objectiu de gestionar serveis culturals i equipaments municipals, com també donar promoció i consolidar projectes d'entitats privades en matèria de cultura tradicional⁸⁵. Entre aquestes finalitats, doncs, es troba el fet de potenciar l'activitat castellera de la ciutat.

Es tracta d'una entitat amb personalitat jurídica pròpia, plena capacitat jurídica i d'obrar i amb autonomia de gestió. Cal esmentar, alhora, que els seus estatuts atorguen potestat al mateix Institut en matèria de concessió de subvencions. En concret, és l'article 4 on s'estableixen les potestats administratives de l'entitat, i la lletra d) del seu apartat 1er, determina "La concessió de subvencions, d'acord amb el que es preveu a la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions i a la resta de normativa aplicable"⁸⁶.

L'actuació d'aquesta entitat pública empresarial queda emmarcada en les directrius en matèria cultural del Pla d'actuació municipal, el full de ruta que estableix les línies prioritàries i objectius del govern municipal⁸⁷.

4.2.2. La Coordinadora de Colles Castelleres de la Ciutat de Barcelona i el conveni de col·laboració

4.2.2.1. Coordinadora de Colles Castelleres de la Ciutat de Barcelona

Per poder establir un marc de relació conjunt entre totes les colles i l'Ajuntament de Barcelona, l'any 2006 es crea l'anomenada Coordinadora de Colles Castelleres de la Ciutat de Barcelona (en endavant, CCCC).

Aquesta federació té una estructura més simple que la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya, per raó de la seva dimensió més reduïda, i com a òrgans de govern la formen un president, un secretari i un tresorer.

Més enllà de la coordinació de les diades castelleres de la ciutat, entre els seus objectius es troba la defensa dels interessos comuns de totes les colles associades, així com la

⁸⁵ Ajuntament de Barcelona, "Institut de Cultura", *Barcelona Cultura*, a: <https://www.barcelona.cat/barcelonacultura/es/icub/> [visitat el 26.04.2020]

⁸⁶ Estatuts de l'entitat pública empresarial local: Institut de Cultura de Barcelona, BOPB, núm. 273 de 15 de novembre (2005)

⁸⁷ Ajuntament de Barcelona, "Programa d'actuació municipal 2016-2019", *Decidim.Barcelona*, a: <https://www.decidim.barcelona/processes/pam>

seva representació en diversos assumptes que no interfereixen en els acords o els tractes als quals cadascuna es comprometin de manera individual⁸⁸.

Gràcies a la coordinació de les colles de la ciutat a través d'aquesta entitat, s'aconsegueix un conveni d'aportacions econòmiques entre l'ICUB i les colles castelleres en actiu. En concret, és el 18 d'octubre de 2011, a la Comissió de Cultura, Coneixement, Creativitat i Innovació, on s'acorda l'establiment d'aquest conveni, així com també altres compromisos en matèria de formació, col·laboració amb centres educatius, etc.⁸⁹.

4.2.2.2. *Conveni de col·laboració*

En primer lloc és important esmentar que, per poder formar part del conveni, és requisit indispensable tenir la condició d'associat de la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya. Per tant, acabat l'any 2019, la Colla Castellera de l'Esquerra de l'Eixample no en forma part⁹⁰, perquè de moment no està inscrita a la CCCC.

Així doncs, al conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Barcelona (en concret, l'ICUB) i les colles castelleres de la mà de la CCCC s'estableix, com a objectiu principal de l'acord, el "manteniment de les colles i l'organització d'activitats castelleres"⁹¹.

En virtut d'aquest, tant les colles castelleres com la CCCC tenen l'obligació de promoure i conservar l'activitat castellera (art 2.1. Conveni ICUB). Alhora, han de participar obligatòriament en la Diada de la Mercè i la Diada de Santa Eulàlia, les festes patronals. En aquestes també hi poden participar altres colles que no formin part de la CCCC però amb caràcter voluntari (art. 2.6. Conveni ICUB).

Es important destacar que el conveni no només es centra en els interessos de les colles sinó que, alhora, busca la cohesió i descentralització d'activitats per tota la ciutat. És per això que, per una banda, la CCCC i l'ICUB han de col·laborar per garantir actuacions

⁸⁸ Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, "Coordinadora de Colles Castelleres de la Ciutat de Barcelona (C.C.C.B)", *Guia d'entitats*, a: http://justicia.gencat.cat/ca/serveis/guia_d_entitats?idEntitat=63760#

⁸⁹ Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona (2019). *Conveni de col·laboració entre els castellers de Barcelona, et al., i l'Institut de Cultura de Barcelona per al manteniment de les colles i l'organització d'activitats castelleres a la ciutat de Barcelona*.

⁹⁰ Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, "Conveni de col·laboració", cit.

⁹¹ Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, "Conveni de col·laboració", cit.

castelleres en tots els districtes de la ciutat (art. 2.5. Conveni ICUB). Aquesta prestació es deu al fet que no tots els districtes de la ciutat de Barcelona tenen colla castellera i, per tant, s'ha de garantir que també puguin gaudir d'aquest element de cultura tradicional. I, més enllà de les diades castelleres, també es preveu la participació en accions de caràcter social i educatiu. Cada colla que queda vinculada pel conveni ha de realitzar una activitat (pot tenir caràcter d'actuació, de taller, etc.) en algun dels barris que es mencionen (art. 2.7. Conveni ICUB).

En contraprestació a totes aquestes activitats, l'ICUB realitza una aportació econòmica anual a les colles castelleres en raó del “desenvolupament dels seus projectes de cultura popular i tradicional i, en particular, per a les activitats descrites [...] en el conveni” (art. 3.1. Conveni ICUB), i per altra banda, assumeix el cost de l'assistència mèdica en les actuacions pactades entre el mateix Institut i la CCCB, però amb una limitació en el pressupost.

Alhora, cada colla pot escollir una diada en la qual l'ICUB participa mitjançant la co-organització (art. 3.4. Conveni). A tal efecte, es dota d'un import pressupostari per a cadascuna d'aquestes diades en específic, detallat a l'annex del mateix conveni (annex III Conveni ICUB).

Segons el que estableix el mateix document, l'aplicació d'aquest ajut (és a dir, a què el destina cada colla), ha de quedar suficientment justificat mitjançant el lliurament de comptes corresponent al mateix ICUB. Això inclou una memòria de les activitats, el compte justificatiu de les despeses que genera cada projecte i la relació de les factures que així ho justifiquen.

Cal destacar que l'aportació econòmica d'aquest conveni té caràcter de subvenció i, com a tal, és regula per la Llei general de subvencions⁹² i el Reglament que la desenvolupa⁹³, així com per la Normativa general reguladora de les subvencions de l'Ajuntament de Barcelona, de 27 de desembre de 2010⁹⁴ (art. 10 Conveni ICUB).

Es tracta, doncs, d'una subvenció directa per conveni, que ha d'estar prevista nominativament en els pressupostos de l'entitat local, tal com estableix l'article 22.2 de

⁹² Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, cit.

⁹³ Reial decret 887/2006, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, cit.

⁹⁴ Normativa General reguladora de les subvencions municipals de 5 de febrer de 2005, BOPB, de 4 de gener (2011)

la LGS. Com a tal, aquest conveni es renova anualment i s'hi fixen les condicions específiques per l'any en qüestió.

Per últim, cal assenyalar que l'import atorgat a cada colla varia tant en funció de l'antiguitat de l'entitat com del nivell que tingui la colla (colla de 6, de 7, de 8, de 9 o de 10). Es tracta d'un sistema de punts que les colles acumulen per aquestes variables, i s'estableix un preu per punt (en funció de la dotació total de la subvenció) a partir del qual, un cop multiplicat al total de punts, en resulta l'import final.

4.2.3. Contractació menor

Tal com s'estableix a l'apartat 7è del conveni de col·laboració explicat anteriorment, aquest no exclou la possibilitat que les colles, de manera individual, puguin establir altres acords, convenis i pactes, o fins i tot contractar, amb altres òrgans de l'Ajuntament de Barcelona.

Exercint aquesta facultat, doncs, les colles habitualment contracten amb els districtes que formen l'Ajuntament de Barcelona mitjançant la modalitat de contractació menor (tipus contractual desenvolupat a l'apartat 4.2.3. d'aquest treball).

En aquest cas, doncs, es regeixen per la Llei de contractes del sector públic⁹⁵. En virtut d'aquesta han de tenir un valor inferior als 15.000 euros (art. 118.1 LCSP) i poden adjudicar-se de manera directa (art. 131.3 LCSP) i la normativa municipal aplicable.

4.3. COMPARATIVA

Barcelona i Tarragona són ciutats, si més no, de dimensions clarament diferents, ja que una passa el llindar del milió i mig d'habitants mentre que l'altra es queda per sota dels cent quaranta mil.

En el que sí que coincideixen és en el fet de tenir més d'una, fins i tot més de dues i tres, colles castelleres a la ciutat. En conseqüència, des de l'Administració local han hagut de buscar sistemes de col·laboració que s'adeqüessin a les seves necessitats. Com hem vist, però, les pràctiques que se segueixen a cadascuna disten de ser semblants.

⁹⁵ Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del sector públic, cit.

A continuació s'assenyalen les principals diferències en relació amb el que s'ha analitzat en aquest treball, perquè probablement n'hi ha d'altres que quedaran per assenyalar.

4.3.1. Òrgan de col·laboració

La primera diferència que s'observa entre les dues ciutats és la naturalesa dels òrgans principals de relació entre les entitats castelleres i els ajuntaments.

Les colles tarragonines articulen la seva relació amb els assumptes municipals a través d'un òrgan de participació sectorial, el Consell Municipal de Castells de Tarragona. En aquest, totes hi tenen representació i, alhora, en forma part tant el Govern municipal com algun membre de l'oposició.

A Barcelona, per contra, no existeix un òrgan conjunt en què participin totes les parts. Ara bé, hi ha una entitat sense ànim de lucre que vetlla pels interessos de totes les colles, la Coordinadora de Colles Castelleres de la Ciutat de Barcelona. Per altra banda, donades les dimensions i la xarxa organitzativa de l'administració pública de la ciutat, els assumptes que involucren les colles castelleres es tracten des de l'entitat pública empresarial local, ICUB. Així doncs, són aquestes dues últimes entitats, junt amb els representants de les colles, els que formen tot el teixit de relacions entre l'activitat castellera i l'Ajuntament de Barcelona.

4.3.2. Modalitat d'aportació anual

Altrament, podem observar com els dos ajuntaments realitzen una aportació anual a les colles, fet que exclou, doncs, la necessitat de negociació any rere any. Ara bé, aquesta ajuda periòdica no es realitza per la mateixa via en els dos casos.

Per una banda, l'Ajuntament de Tarragona utilitza un model de contractació. Com s'ha assenyalat, a partir de les condicions contingudes al Reglament del Consell Municipal de Castells es determina la quantitat per la qual es contracta cada colla de la ciutat. Es tracta d'un sistema de ponderació per barem i l'import que reben està subjecte al nivell de castells que hagin dut a terme la temporada anterior.

Per contra, l'Ajuntament de Barcelona proporciona ajut econòmic a les colles castelleres de la seva ciutat a partir d'una subvenció per conveni. En aquest cas, mitjançant la signatura d'aquest, es determina cada any quin és l'import que reben les colles per raó

de “despeses de manteniment general”⁹⁶. Es basa en un sistema de punts en què es valora tant l’antiguitat com el nivell de la colla.

En definitiva, no només canvia la modalitat per la qual els citats ens locals fan arribar les aportacions a les colles castelleres, sinó que també varia el que es valora en cadascun dels casos: a Tarragona el sistema de determinació de l’import únicament es basa en el nivell de la colla, mentre que a Barcelona també hi computa l’antiguitat de cadascuna.

4.3.3. Aspectes organitzatius i altres

Més enllà de les principals diferències assenyalades en els apartats anteriors, hi ha altres aspectes ressenyables que contraposen els models. Per exemple parlem del tipus d’ocupació o cessió que es fa dels locals en què les colles duen a terme la seva activitat, o qui es fa càrrec de l’assistència sanitària en les diades de la ciutat, etc.

Ara bé, com s’ha assenyalat en altres apartats, són aspectes que no han entrat dins de l’àmbit d’estudi d’aquest treball.

⁹⁶ Institut de Cultura de l’Ajuntament de Barcelona, “Conveni de col·laboració”, cit.

5. CONCLUSIONS

Primera.

L'estudi d'una realitat tan dispersa com és el conjunt d'interaccions entre els diferents nivells d'administracions i les colles castelleres del nostre territori s'ha realitzat en la seva gran majoria a través d'exemples i testimonis reals de persones de l'entorn, donada la limitació respecte a documentació sobre la matèria.

Aquest treball, doncs, ha unificat les pràctiques més comunes d'accés a finançament públic al món casteller, alhora que ha esquematitzat el funcionament de dos models municipals considerats dels més exitosos i adequats, que poden servir d'inspiració per a les administracions municipals que s'iniciïn en la matèria.

Segona.

No totes les activitats castelleres en domini públic són remunerades. Existeix una distinció clara entre les diades que les colles organitzen per si mateixes sense rebre cap mena de contraprestació i les que són pactades amb els ens locals i, doncs, remunerades.

Tercera.

Les dues figures administratives per excel·lència com a contrapartida a l'activitat castellera són la subvenció i el contracte.

En l'àmbit municipal no hi ha una prevalença per cap de les dues en el conjunt general, ja que hi ha ajuntaments que acostumen a contractar a les colles castelleres del seu municipi bé per contracte menor, bé per contracte de procediment negociat.

En l'àmbit supramunicipal i autonòmic, però, la regla general és la concessió de subvencions. Així, no és habitual que les diputacions i la Generalitat utilitzin el contracte com a procediment per formalitzar serveis de les colles castelleres. Per contra, des d'aquests nivells administratius s'atorguen tant subvencions directes com adjudicades per procediment ordinari.

Quarta.

Des de la Generalitat de Catalunya sí que es proporciona suport econòmic rellevant a les colles castelleres de manera indirecta a través de la CCCC, tot i que des de l'entitat es considera millorable, considerant que és un món progressivament en creixement i,

conseqüentment, amb més despesa a què fer front com, per exemple, en matèria d'assegurances.

Ara bé, supramunicipalment el finançament es podria considerar limitat. Si bé és cert que, com en l'àmbit autonòmic, les colles poden accedir a subvencions en les quals competeixen amb igualtat de condicions amb altres tipus d'associacions. Malgrat que són procediments de lliure concurrència, a la pràctica es produeixen situacions de desigualtat entre colles grans i colles petites, atès que normalment les primeres disposen de major infraestructura interna per poder gestionar el seu accés a aquests recursos.

Pel que fa als ajuntaments, i responent a una de les preguntes plantejades a l'inici d'aquest treball, un dels elements determinants en el repartiment de recursos econòmics és la pertinença de la colla a cada municipi en concret. Els municipis considerats 'grans' tenen més definida l'estructura per a l'accés al finançament, altres no tenen una estratègia definida.

Cal dir, també, que el nivell de pressupost reservat per a l'àmbit de les colles ve determinat pel grau de prioritat que cada ajuntament, o més ben dit, cada govern municipal, adjudica al fet casteller.

Cinquè.

Un element analitzat, malgrat ser perifèric, també ha estat la relació amb els mitjans públics audiovisuals, d'on les colles aconsegueixen de manera indirecta el suport econòmic necessari per a un dels capítols més importants: les assegurances.

Sisè.

Els dos models estudiats coincideixen a comptar amb un sistema estructurat i definit per a les relacions entre les colles del seu municipi i el mateix ajuntament. Ara bé, la manera de funcionar és ben diferent.

En el primer, Tarragona, s'ha optat per un sistema de contractació i, contràriament, Barcelona funciona amb subvencions.

A Barcelona es firma un conveni cada any en què es determina l'aportació corresponent que s'atorga mitjançant subvenció i es gestiona a través d'una coordinadora pròpia de les colles de la ciutat. A Tarragona, en canvi, l'acord econòmic d'ajut a les colles es va

fixar l'any 2007 en el Reglament del Consell Municipal de Castells i s'aplica cada any en funció del pressupost municipal mitjançant un contracte amb cadascuna d'elles.

Així mateix, és destacable la diferència en el sistema de valoració per concretar l'ajut que rep cada colla. Tarragona té en compte únicament el nivell de la colla en funció de les actuacions de l'any anterior i es quantifica a través d'un coeficient multiplicat per un import base. A Barcelona també es valora el nivell però computa l'antiguitat. En aquest cas, el mètode utilitzat és una assignació per punts que tenen assignat una quantia acordada en el conveni.

Setè.

Com a línies futures en les quals treballar ressaltaria dotar les colles amb menys formació de coneixement i metodologia per poder accedir en igualtat de condicions als recursos públics. Alhora, estudiar en profunditat quines característiques d'ambdós models municipals (subvenció o contracte) poden ser beneficiosos per cada tipologia de colla castellera.

Per últim, s'ha deixat dins del tinter si per determinar l'aportació anual municipal s'ha de valorar tant l'antiguitat com el nivell de colla o únicament aquest últim element.

En tot cas, que important que és cuidar i potenciar aquestes entitats. Sense colles no hi hauria castells i sense castells perdríem un dels, al meu humil parer, més impressionants Patrimonis Culturals Immaterials de la Humanitat.

6. FONTS CONSULTADES

6.1. BIBLIOGRAFIA

BOFARULL, Joan, Creacions versus evolucionisme, a: BROTONS NAVARRO, Xavier et al, *Enciclopèdia castellerà (vol. I)*, Valls: Cossetània Edicions, 2017.

BROTONS, Xavier, Castells i castellers: guia completa del món casteller. Barcelona: Lynx Edicions, 1995.

CERVELLÓ, Alexandre, Valls, bressol dels castells: els primers anys del segle XIX, a: BROTONS NAVARRO, Xavier et al, *Enciclopèdia castellerà (vol. I)*, Valls: Cossetània Edicions, 2017.

J. PUJADES, Joan, El món casteller i la seva rellevància als inicis del segle XXI, a: BALART, Lluís et al, *Els castellers de Tarragona: imatges i testimonis*, Valls: Cossetània Edicions, 2008.

TOST, Eloi, “Arguments de capital”, *Fet a Tarragona: singularitats castelleres*, núm. 31 (2018).

6.2. WEBGRAFIA

Ajuntament de Barcelona, “Institut de Cultura”, *Barcelona Cultura*, a: <https://www.barcelona.cat/barcelonacultura/es/icub/> [visitat el 26.04.2020]

Ajuntament de Barcelona, “Les colles castelleres de Barcelona”, *Cultura Popular*, a: <https://www.barcelona.cat/culturapopular/ca/cases-de-la-festa/qui-som-les-cases-de-la-festa/les-colles-castelleres-de-barcelona> [visitat el 26.04.2020]

Ajuntament de Barcelona, “Programa d’actuació municipal 2016-2019”, *Decidim.Barcelona*, a: <https://www.decidim.barcelona/processes/pam> [visitat el 26.04.2020]

ARA, “La temporada arrenca amb les ferides dels drets televisius cicatritzades: es ratifica la cessió dels drets a la Coordinadora de Colles Castelleres”, *Ara Castells* (2018), a: https://www.ara.cat/castells/temporada-arrenca-cicatritius-televisius-curades_0_1994800717.html [visitat el 23.04.2020]

Concurs de Castells, “El concurs”, a: <https://www.concursdecastells.cat/> [visitat el 20.04.2020]

Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya, “FAQ sobre la cessió de drets per retransmissions televisives”, *Notícies CCCC* (2017), a: http://www.cccc.cat/cotingsuts/noticies/faq-retransmissions-televisives-17_11318_46 [visitat el 23.04.2020]

Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya, “Què és la CCCC”, *Qui Som* a: <http://www.cccc.cat/qui-som> [visitat el 29.03.2020]

Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya, “La Coordinadora i l'Ajuntament de Valls signen el conveni de col·laboració”, *Notícies de les colles* (2019), a: http://www.cccc.cat/continguts/noticies/la-coordinadora-i-l-ajuntament-de-valls-signen-el_13961_69 [visitat el 16.04.2020]

Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, “Associacions declarades d'utilitat pública”, a: http://justicia.gencat.cat/ca/ambits/dret_i_entitats_juridiques/associacions/associacions_utilitat_publica/ [visitat el 25.03.2020]

Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, “Coordinadora de Colles Castelleres de la Ciutat de Barcelona (C.C.C.C.B)”, *Guia d'entitats*, a: http://justicia.gencat.cat/ca/serveis/guia_d_entitats?idEntitat=63760#

Escola d'Administració Pública de Catalunya, “Contractes del sector públic”, a: https://formaciooberta.eapc.gencat.cat/contingutsdelscursos/csp/050_part5/inici.html#altres_procedimentsnegociat_associacio_per_a_la_innovacio_dialeg_competitiu_i_concurs_de_projectes [visitat el 05.04.2020]

Escola d'Administració Pública de Catalunya, “L'exclusivitat tècnica”, a: <https://formaciooberta.eapc.gencat.cat/espaistematics/contractacio/lexclusivitat-tecnica.html> [visitat el 05.04.2020]

Guías Jurídicas, “Derecho a la propia imagen”, a: <https://guiasjuridicas.wolterskluwer.es/Content/Documento.aspx?params=H4sIAAAAAAEAMtMSbF1jTAAAKMjU1MjE7Wy1KLizPw8WyMDQ3MDcyMDkEBmWqVLfnJIZUGqbVpiTnEqAJohrjY1AAAWKE> [visitat el 23.04.2020]

PRATS, David, “Locals que fan créixer”, *Revista Castells* (2014), a: <https://revistacastells.cat/2014/09/locals-que-fan-creixer/> [visitat el 14.04.2020]

PRATS, David, “Quant li costa al casteller viatjar a l'estranger?”, *Revista Castells* (2018), a: <http://revistacastells.cat/2018/04/quant-li-costa-al-casteller-viatjar-a-lestranger/> [visitat el 14.04.2020]

SERRA, Aina, “Casa meva és casa vostra”, *Revista Castells* (2013), a: <https://revistacastells.cat/2013/12/casa-meva-es-casa-vostra/> [visitat el 14.04.2020]

TERRAZA, Santi, “L’ABeCeDari actual dels castells”, *Revista Castells* (2017), a: <http://revistacastells.cat/2017/09/labeledari-actual-dels-castells/> [visitat el 04.04.2020]

TERRAZA, Santi, “La guerra dels drets (Episodi XIV: Mad Max)”, *Revista Castells* (2019), a: <http://revistacastells.cat/2019/05/la-guerra-dels-drets-episodi-xiii-mad-max/> [visitat el 22.04.2020]

TERRAZA, Santi, “La guerra dels drets d’imatge arriba als castells”, *Revista Castells* (2017), a: <https://revistacastells.cat/2017/03/la-guerra-dels-drets-dimatge-arriba-als-castells/> [visitat el 30.04.2020]

TERRAZA, Santi, “Les colles de 10 assoleixen categoria pròpia”, *Revista Castells* (2017), a: <http://revistacastells.cat/2017/03/les-colles-de-10-assoleixen-categoria-propia/> [visitat el 18.03.2020]

XICS DE GRANOLLERS, Què són les colles universitàries?, *El pati digital* (2011), a: <https://www.xics.cat/que-son-les-colles-universitaries/> [visitat el 25.03.2020]

6.3. LEGISLACIÓ

Constitució espanyola, BOE, núm. 311, de 29 de desembre (1978).

Decret 336/1988, de 17 d’octubre, pel qual s’aprova el Reglament del patrimoni dels ens locals, DOGC, núm. 1076, de 2 de desembre (1988).

Decret legislatiu 2/2003, de 28 d’abril, pel qual s’aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, DOGC, núm. 3887, de 20 de maig (2003).

Directiva 2014/24/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de febrer de 2014, sobre contractació pública i per la qual es deroga la Directiva 2004/18/CE, DOUE, núm. 94, de 28 de març (2014).

Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, BOE, núm. 276, de 18 de novembre (2003).

Llei 4/2008, de 24 d’abril, del llibre tercer del Codi civil de Catalunya, relatiu a les persones jurídiques, DOGC, núm. 5123, de 02 de maig (2008).

Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge, BOE, núm. 307, de 24 de desembre (2002).

Llei 57/2003, de 16 de desembre, de mesures per la modernització del govern local, BOE, núm. 301, de 17 de desembre (2003).

Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, BOE, núm. 80, de 24 d'abril (1985).

Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014, BOE, núm. 272, de 9 de novembre (2017).

Llei 33/2002, de 3 de novembre, del Patrimoni de les administracions públiques, BOE, núm. 264, de 4 de novembre (2003).

Llei Orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge, BOE, núm. 115, de 14 de maig (1982).

Llei Orgànica 1/2002, de 9 de desembre, reguladora del dret d'associació, BOE, núm. 73, de 26 de març (2002).

Llei Orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, BOE, núm. 172, de 20 de juliol (2006).

Normativa general reguladora de les subvencions municipals de 5 de febrer de 2005, BOPB, de 4 de gener (2011).

Reial decret 1373/2009, de 28 d'agost, per el que s'aprova el Reglament general de la Llei 33/2003, de 3 de novembre, del patrimoni de les administracions públiques, BOE, núm. 226, de 18 de setembre (2009).

Reial decret 887/2006, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, BOE, núm. 176, de 25 de juliol (2006).

Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de propietat intel·lectual, que regularitza, aclareix i harmonitza les disposicions legals vigents sobre la matèria, BOE, núm. 97, de 22 d'abril (1996).

6.4. DOCUMENTS I INFORMES

Ajuntament de Parets del Vallès (2018), *Bases d'execució del pressupost 2018*.

Ciudades y Gobiernos Locales Unidos (2000). *Carta Europea De Salvaguarda De Los Derechos Humanos En La Ciudad*. Saint-Denis: Comisión de Inclusión Social, Democracia Participativa y Derechos Humanos de CGLU.

Concurs de Castells (2018), *Normes Bàsiques 2018*.

Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya, Assemblea General (2012). *Els Valors Socials del Fet Casteller*.

Coordinadora de Colles Castellers de Catalunya (2016), *Estatuts de la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya*, Valls.

Coordinadora de Colles Castellers de Catalunya (2016), *Estat de comptes Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya 2015*.

Coordinadora de Colles Castellers de Catalunya (2017), *Estat de comptes Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya 2016*.

Coordinadora de Colles Castellers de Catalunya (2018), *Estat de comptes Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya 2017*.

Coordinadora de Colles Castellers de Catalunya (2019), *Estat de comptes Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya 2018*.

Coordinadora de Colles Castellers de Catalunya (2018), *Informació sobre assegurances i recomanacions per a castellers "de samarreta"*.

Coordinadora de Colles Castellers de Catalunya (2018), *Memòria d'activitat: abril 2017/gener 2018*, Valls.

Departament de Cultura de l'Ajuntament de Tarragona (2019), *Informe tècnic aportacions colles castelleres Tarragona*.

Departament de Treball, Afers Socials i Famílies (2017). RESOLUCIÓ TSF/592/2017, de 20 de març, per la qual s'obre la convocatòria ordinària per a la concessió de subvencions de projectes i activitats per a entitats de l'àmbit de polítiques socials. Generalitat de Catalunya.

Estatuts de l'entitat pública empresarial local: Institut de Cultura de Barcelona, BOPB, núm. 273 de 15 de novembre (2005).

GENÉ, Jaume et al, (2012). *Diagnòstic de les formes de gestió i organització de les colles castelleres de Catalunya*. Fundació URV.

Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona (2019). *Conveni de col·laboració entre els Castellers de Barcelona, et al., i l'Institut de Cultura de Barcelona per al manteniment de les colles i l'organització d'activitats castelleres a la ciutat de Barcelona*.

Junta Consultiva de Contratación Pública del Estado (2018). *Aplicación de los contratos menores a los servicios artísticos y literarios* (núm. 36/2018).

Reglament del Consell Municipal de Castells (2009), BOPT, núm. 256, de 7 de novembre (2009)

Reglament orgànic municipal (1986), BOPT, ident. 20030523N3, Tarragona.

Tribunal Català de Contractes del Sector Públic, (2019), Resolució núm.13/2019 (recurs N-2018-305), de 30 de gener (2019).

7. ANNEXOS

7.1. ANNEX I. ENTREVISTA A LA DIRECTORA DE LA CCCC

Entrevista a Cristina Sánchez, directora de la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya.

1. Quantes colles formen la CCCC actualment? Tinc entès que 102, entre convencionals i universitàries, tenint en compte que Marracos de la UDL no en forma part. És així?

Ho dius perfectament. Per nosaltres són 82 de convencionals, 12 d'universitàries i 8 en formació.

2. La pòlissa que es contracta des de la coordinadora d'assistència sanitària i d'accidents únicament cobreix les actuacions en diades castelleres? És a dir, no entra si un casteller es fa mal a assaig o en un viatge organitzat per la colla, oi?

No. Les nostres pòlisses cobreixen l'activitat castellera: actuació o assaig. Fins i tot inclouen el que es coneix com a "itinere" que vol dir el desplaçament col·lectiu des del municipi d'origen fins al lloc d'actuació. I, important, la cobertura és mundial excepte als EUA i Canadà. Per tant, quan anem per Europa i actuem, també estem coberts sense haver de fer cap gestió ni despesa extra.

3. Les quotes que paguen les colles es divideixen segons la seva categoria (colla de 8, de 7, etc.)? Si és així, podria indicar-me quin % paguen actualment?

No entenc exactament la pregunta. Sí que les quotes varien en funció del nivell de la colla (formació + universitàries + colles de 6, colles de 7, de 8, de 9 i de 10).

Però m'agradaria fer una reflexió. Les colles paguen una quota per estar federades a la CCCC. Això vol dir gaudir d'una sèrie de serveis o beneficis pel fet de formar part de l'entitat. Inclou atenció, assessorament a molts nivells (des de consultes castelleres, a fiscals o administratives), una direcció mèdica que inclou segones visites o opinions mèdiques, estudis de seguretat i prevenció (com al seu moment va ser el del casc), una representativitat (que guanya més valor en les colles petites que en les grans, comprensiblement), la gestió col·lectiva dels drets d'imatge i, evidentment, l'assegurança. Per tant les quotes de les colles no cobreixen únicament l'assegurança (que seria menys d'un quart del seu cost) sinó que també han de cobrir les despeses

estructurals de la CCCC, els sous de les persones que hi treballem, l'estructura de la junta que és voluntària però implica uns costos, els estudis que són costosos, etc.

4. La part restant de l'assegurança ve coberta només per subvencions o també pels patrocinadors?

Sense els patrocinadors (especialment Estrella Damm) seria, simplement, inassumible. Generalitat i Damm com a fonts principals, però també Sorea i Som com a patrocinadors i Repsol i Covides com a col·laboradors (aportacions menors). I evidentment subvencions regulars però també d'importos menors (Tarragona, Barcelona i, des d'aquest any, Girona).

5. Hi ha penalització en la quota que paguen les colles per cada caiguda?

Sí. Es tracta d'una xifra que varia en funció del percentatge de caigudes que hagi tingut la colla en qüestió. Aquesta mesura es va posar més per un tema de filosofia (penalitzar les caigudes) que no pas econòmic. La sanció és mínima que, com et dic, varia però voreja els 10€ per caiguda.

6. En termes de cessió de drets de retransmissions televisives, com es fa aquesta cessió de les colles cap a la Coordinadora? Mitjançant un document acreditatiu anual o es fa per algun tipus d'acord o conveni automàticament renovable?

Fins ara hi havia un acord d'assemblea que comprometia les colles a firmar anualment el document específic de la cessió. I així ho hem fet des de 2017. Enguany estem treballant en un nou document que permeti a totes les colles sentir-s'hi còmode. La idea és seguir el mateix format però, si pot ser, que no sigui anual sinó a més temps vista.

El meu treball es basa molt en els ajuts econòmics que reben les colles des de les diferents administracions (ajuntaments, diputacions i Generalitat). Per tant, tinc també algunes preguntes de caràcter subjectiu:

7. Des de la Coordinadora, creuen que el suport que reben les colles castelleres per part de les administracions públiques és: poc, suficient o força?

No et puc respondre amb una paraula perquè l'ajuda que reben les colles és molt diferent en funció del municipi o la zona o fins i tot la gestió que sap fer la colla. Colles amb un gran nivell casteller i per tant amb més despeses però també amb més projecció pública (que al final un municipi també ho valora) poden arribar a tenir ajudes

mínimes. En canvi d'altres colles aconseguixen subvencions que superen el pressupost de la gran majoria de colles. Per tant, és molt relatiu. Si parlo per ciutats on hi ha diverses colles com Barcelona, Tarragona o Valls, i fins on jo sé, crec que tenen molt ben resolta la situació i que el suport municipal a les colles és molt correcte i adequat a la realitat de cada lloc.

8. Creuen que els ajuts o subvencions a les colles són homogenis?

M'he avançat amb la resposta anterior. No ho són. Però també et dic que a realitats diferents hi ha necessitats diferents i no totes les ajudes haurien de ser iguals (és la meua opinió personal). Personalment les fórmules dels tres municipis que t'he dit, tenint en compte les seves situacions i idiosincràsies, les trobo molt encertades i de mèrit.

9. Per últim, millorarien d'alguna manera específica el sistema de suport per part de les administracions públiques a les entitats castelleres?

Si! En general penso que falta valorar més el fet que és una activitat de cultura popular (i per tant gratuïta i amateur) però que té uns costos, implicacions i característiques molt diferents a d'altres mostres. Per tant penso que sí que mereix una atenció especial (que per part de la CCCC puc agrair que la tenim des de la Generalitat) però no sempre és així i a vegades penso que hauria de ser fins i tot superior. Pel que fa a la CCCC però a les colles també.

7.2. ANNEX II. ACORD DE CONCESSIÓ I DESESTIMACIÓ DE SUBVENCIONS PER A ACTIVITATS CULTURALS I D'INTERÈS CIUTADÀ DE LA DIPUTACIÓ DE TARRAGONA (2018)

A continuació s'adjunten les pàgines 1, 2 i 37 de l'acord de "concessió i desestimació de subvencions a entitats i persones per a activitats culturals i d'interès ciutadà de caràcter singular i no previstes a la resta de convocatòries anuals de la Diputació de Tarragona. Any 2018."

L'òrgan emissor és la Junta de Govern de la Diputació de Tarragona (des de la Unitat de Subvencions) i l'acord data de 27 de juliol de 2018.

Ref: TMP/jhf

Expedient: 8004330008-2018-0001065

Acord

Data de l'acord: 27 de juliol de 2018

Òrgan: Junta de Govern

Data de dictamen: 20 de juliol de 2018

Dictamen de comissió: Comissió informativa dels Serveis d'Assistència al Ciutadà

Unitat: UNITAT DE SUBVENCIONS

Ref: TMP/jhf

Expedient: 8004330008-2018-0001065

Assumpte: Concessió i desestimació de subvencions a entitats i persones per a activitats culturals i d'interès ciutadà de caràcter singular i no previstes a la resta de convocatòries anuals de la Diputació de Tarragona. Any 2018

Concessió i desestimació de subvencions a entitats i persones per a activitats cultural i d'interès ciutadà de caràcter singular i no previstes a la resta de convocatòries anuals de la Diputació. Any 2018

De conformitat amb el dictamen de la Comissió informativa dels Serveis d'Assistència al Ciutadà, la Junta de Govern per unanimitat acorda el següent:

Fets

1. La Diputació de Tarragona ha publicat al BOPT de data 6 de març de 2018, la convocatòria per a la concessió de subvencions a entitats i persones per a projectes i activitats culturals i d'interès ciutadà de caràcter singular i no previstes a la resta de convocatòries anuals de la Diputació de Tarragona. L'aplicació pressupostària a aquesta convocatòria és la 2018-2010-334-48908-01, per un import de 800.000,00 euros.
2. A la convocatòria s'han presentat un total de 343 sol·licituds, de les quals 2 s'accepta el desistiment i 30 es desestimen pel motiu que en cada cas s'especifica.
3. Els representants, han declarat de forma expressa que es troben al corrent de les seves obligacions tributàries i amb la Seguretat Social, mitjançant la presentació de la declaració responsable corresponent.
4. S'ha comprovat que les entitats i persones no són deutors de la Diputació de Tarragona.
5. La Diputació de Tarragona subvenciona dels pressupostos presentats per les entitats i persones fins a un màxim de 6.000,00 euros i un mínim de 300 euros.
6. S'han avaluat aquests peticions d'acord amb els criteris de valoració i ponderació establerts, que són els següents:

Puntuació de les sol·licituds d'entitats i persones físiques: fins a 100 punts

[] Àmbit territorial de l'activitat fins a 20 punts

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original que forma part del procediment de gestió de recursos humans de la Diputació de Tarragona. Com a tal, té la mateixa validesa i efectivitat que el document original. Per a més informació, consultar la pàgina web de la Diputació de Tarragona: www.diputació.tarragona.cat

SIGNAT ELECTRÒNICAMENT PER:
CPISR-1 C Maria Pilar Sanchez Peña - DNI ** el dia 27/07/2018 a les 14:13:47

[] Consolidació, permanència o continuïtat del projecte / Actuació de millora o conservació d'espais o serveis fins a 20 punts

[] Pla de finançament del projecte (viabilitat: recursos propis, altres fonts de finançament, percentatge sol·licitat...) fins a 20 punts.

[] Experiència, trajectòria i base social de l'entitat fins a 20 punts

[] Destinatari o beneficiari de l'actuació o activitat fins a 20 punts

La subvenció de la Diputació pot finançar com a màxim el 50% del cost de l'activitat. Dins d'aquest 50% el percentatge de participació s'ha de determinar segons el resultat de la valoració efectuada anteriorment i correspon als percentatges de la següent taula:

Fins a 50 punts	0%
De 50 a 60 punts	50%
De 61 a 70 punts	60%
De 71 a 80 punts	70%
De 81 a 90 punts	80%
De 91 a 100 punts	100%

La puntuació de cada sol·licitud correspon a un import que s'estableix en funció de les sol·licituds rebudes i el crèdit existent.

Degut a la limitació del crèdit pressupostari s'ha fet un prorrateig i s'ha hagut d'aplicar una reducció del 28,01 % en els imports de concessió

A l'establir un import màxim de subvenció, s'ha calculat el pressupost mínim a executar per cada subvenció, concepte que s'inclou a la resolució i que és l'import mínim que haurà d'executar el beneficiari per poder rebre l'import de subvenció màxim. En aquests casos el percentatge de concessió es determina en relació al pressupost mínim a executar.

La Comissió delegada de Presidència, la cap de l'Àrea del SAC i la Comissió d'Avaluació de les subvencions de la Unitat de Cultura, han emès els corresponents informes d'avaluació, els quals consten a l'expedient

Fonaments de dret

1. Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions
2. Reial Decret 887/2006, de 21 de juliol pel qual s'aprova el reglament de la Llei general de subvencions
3. Bases Generals de subvencions de la Diputació de Tarragona
4. Bases d'execució del pressupost de la Diputació de Tarragona
5. Bases específiques reguladores de la concessió de subvencions als ajuntaments, altres ens locals, entitats i persones per a projectes i activitats culturals i d'interès ciutadà, de caràcter singular, extraordinari

Document de treball de l'Àrea de Presidència i Gestió d'Entitats, Unitat de Cultura, Diputació de Tarragona. Data: 27/07/2010 a les 14:11:17

FORMA ELECTRÒNICA DEL DOCUMENT
EPIDR-1 V. 0210 2110 000000 0000 - 001 - 01 000 27/07/2010 a les 14:11:17

Pressupost mínim a executar: 3.686,40 euros
% concedit: 70,00%
Import concedit: 2.580,48 euros

Beneficiari: Associació Cor de Cambra In Crescendo
Municipi: Tarragona
Concepte: Cicle Concerts de Cant Coral
Pressupost Elegible: 7.833,50 euros
Pressupost mínim a executar: 6.031,68 euros
% concedit: 50,00%
Import concedit: 3.015,84 euros

Beneficiari: Colla castelera Xiquets del Serrallo
Municipi: Tarragona
Concepte: 30è Aniversari de la colla
Pressupost Elegible: 7.000,00 euros
Pressupost mínim a executar: 5.389,88 euros
% concedit: 70,00%
Import concedit: 3.772,92 euros

Beneficiari: Trono Villegas -col·lectiu de Teatre Necessari-
Municipi: Tarragona
Concepte: V Edició de FITT Noves Dramatúrgies
Pressupost Elegible: 33.000,00 euros
Pressupost mínim a executar: 6.599,87 euros
% concedit: 70,00%
Import concedit: 4.619,91 euros

Beneficiari: Arquebisbat de Tarragona (Parròquia de Santa Maria de Solivella)
Municipi: Solivella
Concepte: Celebració 110 Anys Apostolat Oració de la Parròquia de Santa Maria de Solivella
Pressupost Elegible: 7.500,00 euros
Pressupost mínim a executar: 5.702,21 euros
% concedit: 60,00%
Import concedit: 3.421,33 euros

Beneficiari: VIA T
Municipi: Tarragona
Concepte: V Edició Campanya Nadal Musical
Pressupost Elegible: 7.520,00 euros
Pressupost mínim a executar: 5.790,28 euros
% concedit: 50,00%
Import concedit: 2.895,14 euros

Beneficiari: Associació Tarragona Literària
Municipi: Tarragona
Concepte: Escola Lletres de Tarragona. Projecte singular
Pressupost Elegible: 4.315,00 euros

Aquest document és una còpia impresa de l'aplicació de gestió de contractes i subvencions de l'Ajuntament de Tarragona. Per més informació, contacteu amb el Servei d'Informació i Atenció al Ciutadà al telèfon 977 30 00 00 o al correu electrònic informacio@tarragona.cat

7.3. ANNEX III. ACORD DE SUBVENCIO NOMINATIVA PER A LA PARTICIPACIO EN ELS JOCS MEDITERRANIS (2018)

A continuació s'adjunta l'acord de "concessió d'una subvenció nominativa a les colles castelleres de la demarcació de Tarragona per inversions i actuacions, inclosa la participació en els Jocs Mediterranis 2018."

L'òrgan emissor és la Junta de Govern de la Diputació de Tarragona (des de la Unitat de Secretaria General) i l'acord data de 18 de maig de 2018.

Ref: PSP: csg

Secretaria general

ACORD DE LA JUNTA DE GOVERN

Data de l'acord: 18 de maig de 2018

Unitat : Secretaria General

Ref.: PSP: csg

Assumpte: CONCESSIÓ D'UNA SUBVENCIÓ NOMINATIVA A LES COLLES CASTELLERES DE LA DEMARCACIÓ DE TARRAGONA PER INVERSIONS I ACTUACIONS, INCLOSA LA PARTICIPACIÓ EN ELS JOCS MEDITERRANIS 2018

De conformitat amb el dictamen de la Comissió Informativa dels Serveis d'Assistència al Ciutadà, la Junta de Govern per unanimitat acorda el següent:

FETS

1.- Les colles castelleres de la demarcació de Tarragona, en la seva totalitat, han demanat aquest any 2018, la col·laboració de la Diputació de Tarragona per les activitats que duen a terme durant l'any i també per la infraestructura que necessiten per a preparar les actuacions anuals, incloses les que es preveuen en el programa cultural dels Jocs Mediterranis en les seves diferents seus. El pressupost que han presentat el conjunt de colles és de 480.000 euros.

2.- Una de les mostres culturals més simbòliques de la nostra identitat són els castells; és per això que les actuacions de les colles castelleres de la demarcació seran una de les demostracions importants dels Jocs.

3.- Les colles castelleres de la demarcació de Tarragona han acreditat documentalment que estan al corrent del compliment de les seves obligacions tributàries i davant la Seguretat Social, mitjançant la presentació de la declaració responsable corresponent. Així mateix s'ha comprovat que no són deutors per cap concepte de la Diputació de Tarragona.

4.- La Diputació de Tarragona té la voluntat de donar suport les activitats culturals que s'organitzen a la demarcació, i especialment aquest any 2018 en el que moltes de les colles participaran en el programa dels Jocs.

5.- Per les seves característiques les esmentades peticions no s'ajusten a les convocatòries públiques de bases que té establertes aquesta Diputació, però la Diputació té voluntat d'acord amb la normativa vigent d'atendre totes aquelles peticions referents a projectes o actuacions que suposen un desenvolupament cultural, esportiu, lingüístic, educatiu o d'interès social, i de la demarcació, les de caràcter cívic imprevistes i urgents en la seva realització i les que corresponguin a necessitats

sobrevingudes i extraordinàries, fora de la programació habitual i a les quals el sol·licitant no pugui fer front amb el pressupost anual de què disposa.

6.- L'import que demanen les colles és de 317.856,05 euros per a activitats i 162.143,95 euros per inversions. En el pressupost de la Diputació de Tarragona per a l'exercici 2018, s'han consignat per aquests beneficiaris dues aplicacions pressupostàries 2010-334-48180 i 2010-334-78926, pendents ambdues aplicacions d'un canvi de descripció.

FONAMENTS DE DRET

1. Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions
2. Reial Decret 887/2006, de 21 de juliol pel qual s'aprova el reglament de la Llei general de subvencions
3. Bases Generals de subvencions de la Diputació de Tarragona
4. Bases d'execució del pressupost de la Diputació de Tarragona
5. Normativa aplicable de la Llei general pressupostària, la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic i el Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals en tot allò que no sigui contrari a la Llei general de subvencions.

En conseqüència, **S'ACORDA:**

Primer.- Concedir a les colles castelleres de la demarcació de Tarragona, una subvenció a cadascuna per un import total de 480.000 euros, distribuïts de la forma següent:

- **317.856,05 euros** aniran a càrrec de l'aplicació pressupostària 2010-334-48180 del pressupost vigent, per les despeses de les activitats de les colles, inclosa la participació en els Jocs de la Mediterrània, 2018 i,
- **162.143,95 euros** aniran a càrrec de l'aplicació pressupostària 2010-334-78926 per inversions de les colles.

Ambdues aplicacions resten pendents d'una modificació de la descripció.

La distribució dels imports de subvenció per a cadascuna de les colles participants, que figuren en el quadre següent ha estat realitzada d'acord a les categories de les colles castelleres.

Colles de 9 i 10	Pressupost presentat	Pressupost Activitats	Pressupost Inversions	Import total de la subvenció	%
Colla Vella dels Xiquets de Valls	50.000 €	50.000 €	0 €	50.000 €	100

Colla Jove Xiquets de Tarragona	50.000 €	50.000 €	0 €	50.000 €	100
Colla Joves Xiquets de Valló	50.000 €	50.000 €	0 €	50.000 €	100
Xiquets de Reus	50.000 €	9.000 €	41.000 €	50.000 €	100
Xiquets de Tarragona	50.000 €	50.000 €	0 €	50.000 €	100
Total Colles de 9 i 10				250.000 €	
Colles de 7 i 8	Presupost presentat	Import Activitats	Import Inversions	25.000 Import total de la subvenció	%
Castellers de Sant Pere i Sant Pau	25.000 €	9.185 €	15.815 €	25.000 €	100
Nens del Vendrell	25.000 €	0 €	25.000 €	25.000 €	100
Colla Castellera Brivalls de Cornudella	25.000 €	23.577,05 €	1.422,95 €	25.000 €	100
Castellers d'Altafulla	25.000 €	10.000 €	15.000 €	25.000 €	100
Minyons de l'Arboç	25.000 €	10.000 €	15.000 €	25.000 €	100
Nois de la Torre	25.000 €	15.444 €	9.556 €	25.000 €	100
Total colles de 7 i 8				150.000 €	
Colles de 6	Presupost presentat	Import Activitats	Import Inversions	10.000 Import total de la subvenció	%
Castellers de Tortosa	10.000 €	4.550 €	5.450 €	10.000 €	100
Colla castellera La Bisbal del Penedès	10.000 €	0 €	10.000 €	10.000 €	100
Torraires de Montblanc	10.000 €	7.500 €	2.500 €	10.000 €	100
Xiquets i Xiquetes del	10.000 €	8.000 €	2.000 €	10.000 €	100

Delta)					
Xiquets d'Alcover	10.000 €	9.000 €	1.000 €	10.000 €	100
Xiquets de Casbris	10.000 €	1.600 €	8.400 €	10.000 €	100
Xiquets de Vila-seca	10.000 €	8.000 €	4.000 €	10.000 €	100
Xiquets del Serrallo	10.000 €	4.000 €	6.000 €	10.000 €	100
Total colles de 6				80.000 €	
TOTAL APORTACIONS		317.856,05 €	162.143,95	480.000 €	

L'import concedit d'aquestes subvencions té el caràcter d'import màxim

Segon.- La subvenció s'entén acceptada si el beneficiari, no manifesta el contrari en el termini d'un mes a comptar a partir del dia següent a la recepció de la notificació.

Tercer.- Una vegada realitzades les actuacions de l'activitat o projecte subvencionat, i per poder obtenir la subvenció de la Diputació, s'ha de presentar l'expedient de justificació amb la tramesa de la següent documentació:

- Certificat de l'interventor de entitat detallant el balanç de despeses i ingressos, signat i segellat, amb el vistiplau del President, d'acord amb el model normalitzat de Diputació de Tarragona. Aquest balanç ha d'anar acompanyat d'una relació classificada de les despeses, amb identificació del creditor i del document, l'import, la data d'emissió, el concepte i la data de pagament.
- Certificat de l'interventor de l'entitat detallant les despeses de personal, signat i segellat amb el vistiplau del President d'acord amb el model normalitzat de Diputació de Tarragona. Aquest certificat ha d'anar acompanyat del document acreditatiu del percentatge d'adscripció individualitzada de cada treballador/a a l'activitat o projecte subvencionat.
- Memòria de l'activitat realitzada, especificant el grau d'assoliment dels seus objectius, els resultats obtinguts i altres incidències pròpies de cada activitat.
- Una mostra del producte resultant (material gràfic i audiovisual, estudis, anàlisis, informes, publicacions, etc.) de l'actuació, en què s'ha de fer constar de manera visible la col·laboració de la Diputació de Tarragona amb la inclusió del logotip corresponent.

- Justificació documental de la difusió feta i de l'adequada publicitat de la participació de la Diputació en el finançament de les activitats subvencionades, mitjançant: cartells, tríptics, opuscles i altra propaganda informativa on consti el suport de la Diputació de Tarragona.

El termini d'execució de les activitats subvencionades finalitza el 31 de desembre de 2018. El termini per presentar la documentació justificativa per activitats finalitza el 31 de març del 2019.

El termini d'execució de les inversions subvencionades finalitza el 31 de desembre de 2019. El termini per presentar la documentació justificativa per inversions finalitza el 31 de març del 2020.

El beneficiari pot sol·licitar una ampliació tant del termini d'execució com del termini per a presentar la documentació justificativa, en els termes previstos a l'article 70 del Reglament de la LGS

El beneficiari pot sol·licitar pagaments parcials d'aquesta subvenció, prèvia presentació de l'expedient de justificació, on consti la despesa realitzada fins a la data de la presentació.

La Diputació, a més, pot exercir el control financer sobre les subvencions concedides i els seus beneficiaris, en els termes de l'article 44 i següents de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions i també, d'acord amb la base 8, de les Bases generals de subvencions de la Diputació de Tarragona.

Quart.- El beneficiari està obligat a subministrar a la Diputació de Tarragona, la informació relativa a les retribucions dels seus òrgans de direcció o administració a l'efecte que la Diputació les faci públiques en compliment de les obligacions establertes en la legislació sobre transparència, així com tota aquella altra informació que li pugui ser requerida per a donar compliment a les obligacions sobre transparència i accés a la informació pública.

L'incompliment pel beneficiari d'aquesta obligació es sanciona d'acord amb la legislació sobre transparència.

El beneficiari està obligat al compliment de les obligacions pròpies en matèria de transparència que li siguin aplicables, l'incompliment d'aquestes obligacions es sanciona d'acord amb la legislació sobre transparència.

Cinquè.- L'import de la subvenció concedida té caràcter d'import màxim. Quan la Diputació rebí la documentació tramesa pel beneficiari, si és de conformitat gestiona el pagament de la subvenció concedida. En aplicació de les Bases d'execució del pressupost vigent es pot variar l'import inicialment atorgat si es produeixen els supòsits següents:

- En el cas que l'import de la subvenció, aïlladament o en concurrència amb altres subvencions, ingressos o recursos, superi el cost de l'activitat subvencionada, l'import del superàvit s'ha de deduir de la subvenció atorgada.
- Quan la despesa real que es faci constar a la documentació justificativa sigui inferior al pressupost presentat en el moment de sol·licitar la subvenció i que va servir de base per valorar la seva concessió, l'import de la subvenció concedida s'ha de reduir proporcionalment.

Sisé.- Ordenar la remissió de la informació d'aquesta subvenció a la Base de Dats Nacional de Subvenciones als efectes de la seva publicació en el Sistema Nacional de Publicidad de Subvenciones.

Setè .- Notificar-ho al beneficiari i comunicar-ho a Intervenció.

Règim de recursos:

- Recurs contenciós administratiu, en el termini màxim de dos mesos des de l'endemà de la notificació, davant del Jutjat Contenciós Administratiu de Tarragona.
- De manera alternativa i potestativa, recurs de reposició, en el termini màxim d'un mes des de l'endemà de la notificació, davant del president de la Diputació.

ÉS CÒPIA DE L'ACTA
Per autorització de la secretària general
La cap de servei de Secretaria General

Diputació Tarragona
SECRETARIA
Maite Velayos Esplugas